

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TRANSPORTO PRIEMONIŲ VALDYTOJŲ CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS
PRIVALOMOJO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-378 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2023 m. gruodžio 19 d. Nr. XIV-2388
Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės
atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 nauja
redakcija**

Pakeisti Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymą Nr. IX-378 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
TRANSPORTO PRIEMONIŲ VALDYTOJŲ CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS
PRIVALOMOJO DRAUDIMO
ĮSTATYMAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo tikslas ir paskirtis

1. Šio įstatymo tikslas – nustatyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistemos veikimo teisinius pagrindus ir principus.

2. Šio įstatymo nuostatos taikomos transporto priemonėms – kiekvienai privalomai registruoti važiuoti žeme skirtai motorinei transporto priemonei, traktoriui ir savaeigai mašinai, kurių didžiausias projektinis greitis yra daugiau kaip 25 km/h arba kurių didžiausias grynasis svoris – daugiau kaip 25 kg, o didžiausias projektinis greitis – daugiau kaip 14 km/h, taip pat priekaboms ir puspriekabėms, išskyrus bėgines transporto priemones. Šis įstatymas taip pat taikomas ir pirmiau nurodytus kriterijus atitinkančioms neregistruotinoms transporto priemonėms – motorinėms transporto priemonėms, traktoriams ir savaeigėms mašinoms, kurių privaloma registracija pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius transporto priemonių registravimą, nėra numatyta. Neįgaliojo vežimėlis pagal šio įstatymo nuostatas

nelaikomas transporto priemone.

3. Šio įstatymo nuostatos, išskyrus tiek, kiek nustatyta šioje dalyje, netaikomos, kai transporto priemonės naudojamos uždaroje teritorijoje sporto renginiuose ir veikloje, įskaitant lenktynes, varžybas, treniruotes, bandymus ar pasirodymus (toliau – renginys). Kai organizuojamas renginys, jo organizatorius turi turėti renginio civilinės atsakomybės draudimo ar garantijos sutartį dėl žalos, kurią sukėlė renginyje dalyvaujanti transporto priemonė, atlyginimo tretiesiems asmenims, įskaitant žiūrovus ir kitus pašalinius asmenis, bet nebūtinai dengiančias renginyje dalyvaujantiems vairuotojams ir jų transporto priemonėms padarytą žalą. Renginio civilinės atsakomybės draudimo ar garantijos sutartis dėl žalos atlyginimo turi užtikrinti kuo panašesnę į šiuo įstatymu reglamentuojamą žalos atlyginimą. Jeigu renginio organizatorius nevykdo pareigos turėti šiame straipsnyje nurodytą renginio civilinės atsakomybės draudimo ar garantijos sutartį, pareiga atlyginti eismo įvykio žalą nukentėjusiam trečiajam asmeniui vadovaujantis šio įstatymo nuostatomis tenka atsakingam transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudikui (kai eismo įvykio žala padaryta apdrausta transporto priemone) arba Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biurui, nurodytam šio įstatymo IV skyriuje (toliau – Biuras) (kai eismo įvykio žala padaryta neapdrausta transporto priemone).

4. Šio įstatymo nuostatos, kiek jos susijusios su pareiga sudaryti draudimo sutartį, netaikomos, kai transporto priemonės naudojamos riboto patekimo oro uostų teritorijose. Tokios transporto priemonės vertinamos taip pat, kaip ir neapdraustos transporto priemonės, jeigu nėra sudaryta oro uosto bendrosios civilinės atsakomybės draudimo sutartis.

5. Šis įstatymas netaikomas kariniams vienetams priklausančioms ir jų, karių bei karinėms pajėgoms priskirtų civilių tarnautojų valdomoms transporto priemonėms, kai yra visos šios sąlygos:

1) karinės pajėgos, kariai ir karinėms pajėgoms priskirti civiliai tarnautojai atvyksta iš kitų valstybių, kurios kartu su Lietuva yra tarptautinių sutarčių dėl karinių pajėgų statuso dalyvės;

2) žala, padaryta karinių pajėgų, karių ir karinėms pajėgoms priskirtų civilių tarnautojų valdomomis transporto priemonėmis, atlyginama Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nustatyta žalos atlyginimo tvarka;

3) pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus karinėms pajėgoms, kariams ir karinėms pajėgoms priskirtiems civiliams tarnautojams leidžiama atvykti į Lietuvą.

6. Šio straipsnio 5 dalyje nurodytomis transporto priemonėmis Lietuvoje padaryta eismo įvykio žala atlyginama Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose žalos atlyginimą, išskyrus šį įstatymą, nustatyta tvarka.

7. Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo nuostatos šio įstatymo reglamentuojamiems santykiams taikomos tiek, kiek šiame įstatyme nenustatyta kitaip.

8. Šio įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo priede.

9. Pagal šį įstatymą asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis šiuo įstatymu, 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu ([ES](#) 2016/679) dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva [95/46/EB](#) (Bendroju duomenų apsaugos reglamentu) ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų tvarkymą ir apsaugą.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Biurų taryba** – žaliosios kortelės sistemos koordinatoriaus funkcijas atliekantis organas, vienijantis visų šiai sistemai priklausančių valstybių nacionalinius draudikų biurus.

2. **Draudimo išmoka** (toliau – išmoka) – transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudiko, Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro ar kito šiame įstatyme nurodyto subjekto mokama nukentėjusiam trečiajam asmeniui pinigų suma arba kita teisės aktuose, reglamentuojančiuose žalos atlyginimą, nustatyta ir sutarta draudžiamąjo įvykio žalos nukentėjusiam trečiajam asmeniui atlyginimo forma, skirta draudžiamąjo įvykio žalai nukentėjusiam trečiajam asmeniui, nukentėjusio trečiojo asmens turtui ir (ar) neturtinei draudžiamąjo įvykio žalai atlyginti.

3. **Draudžiamasis įvykis** – transporto priemonės, kuriai pagal šio įstatymo nuostatas nustatyta draudimo prievolė, valdytojo civilinę atsakomybę, naudojant transporto priemonę pagal šio straipsnio 18 dalį, lėmęs eismo įvykis, kuriam įvykus pagal šį įstatymą turi būti išmokama draudimo išmoka.

4. **Eismo įvykio deklaracija** – eismo įvykyje dalyvavusių transporto priemonių valdytojų ranka pildomas ir pasirašomas arba Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro administruojamomis informacinių technologijų priemonėmis pildomas nustatytos formos dokumentas, kuriame fiksuojamas eismo įvykio faktas, aprašomos jo aplinkybės ir braižoma schema. Eismo įvykio deklaracijos forma, užpildyta Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro administruojamomis informacinių technologijų priemonėmis, šiame įstatyme suprantama kaip elektroninė eismo įvykio deklaracija.

5. **Eismo įvykio žala** (toliau – žala) – per draudžiamąjį įvykį padaryta žala nukentėjusio trečiojo asmens turtui, jo sveikatai ir (arba) žala, atsiradusi dėl nukentėjusio trečiojo asmens gyvybės atėmimo, ir (arba) neturtinė žala ar žala, kuri atsirado vėliau kaip eismo įvykio pasekmė.

6. **Eismo įvykis** – įvykis kelyje, viešojoje arba privačioje teritorijoje, kai judant, sustojus ar

stovint transporto priemonei žūsta ar sužeidžiami žmonės, sugadinama ar apgadinama bent viena transporto priemonė, krovinys, kelias ir jo elementai, jo statiniai ar bet koks kitas įvykio vietoje esantis turtas.

7. Eismo įvykių žalos atlyginimo institucija (toliau – žalos atlyginimo institucija) – už eismo įvykio žalos atlyginimą nukentėjusiems tretiesiems asmenims atsakinga institucija, kuriai pagal valstybėje, kurioje ši institucija veikia, galiojančius teisės aktus ir (arba) susitarimus su kitų valstybių tokiomis žalos atlyginimo institucijomis ir (arba) garantiniais fondais dėl reikalavimų tenkinimo abipusio pripažinimo pavesta administruoti eismo įvykio žalą, kai jis įvyko valstybėje, kuri nėra nuolatinė nukentėjusio trečiojo asmens gyvenamoji vieta, arba kai eismo įvykį sukėlė transporto priemonė, apdrausta transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu draudimo įmonėje, kuriai iškelta bankroto byla ar pradėta likvidavimo procedūra ir kurios pagrindinė buveinė yra kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje nei valstybė, kurioje yra šios eismo įvykių žalos atlyginimo institucijos buveinė.

8. Europos Sąjungos valstybė narė – Lietuvos Respublika arba bet kuri kita valstybė Europos Sąjungos narė. Ši sąvoka apima ir Europos ekonominės erdvės valstybes.

9. Įprastinė transporto priemonės buvimo vieta (toliau – įprastinė buvimo vieta):

1) teritorija tos valstybės, kurios nuolatinį ar laikiną valstybinį numerio ženklą arba registracijos ženklą turi transporto priemonė;

2) teritorija tos valstybės, kurioje buvo išduotas draudimo numerio ženklas arba nuolatinį ar laikiną valstybinį numerio ženklą arba registracijos ženklą atitinkantis skiriamasis ženklas, kai tam tikros rūšies transporto priemonei registracija nereikalinga;

3) teritorija tos valstybės, kurioje nuolat gyvena transporto priemonės valdytojas, kai tam tikros rūšies transporto priemonei nereikalingas nei nuolatinis ar laikinas valstybinis numerio ženklas arba registracijos ženklas, nei draudimo numerio ženklas, nei nuolatinį ar laikiną valstybinį numerio ženklą arba registracijos ženklą atitinkantis skiriamasis ženklas;

4) teritorija tos valstybės, kurioje įvyko eismo įvykis, kai transporto priemonė, privalanti turėti nuolatinį ar laikiną valstybinį numerio ženklą arba registracijos ženklą, jo neturi arba turimas nuolatinis ar laikinas valstybinis numerio ženklas arba registracijos ženklas yra ne šios transporto priemonės ar yra negaliojantis.

10. Įprastinė transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis (toliau – įprastinė draudimo sutartis) – transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis, sudaroma, kai įprastinė transporto priemonės buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje.

11. Kita Europos Sąjungos valstybė narė – Europos Sąjungos valstybė narė, išskyrus Lietuvos Respubliką.

12. **Motivuotas atsakymas į pretenziją dėl padarytos eismo įvykio žalos** – transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudiko, jo atstovo pretenzijoms dėl padarytos eismo įvykio žalos nagrinėti ar Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro per šiame įstatyme nustatytus terminus nukentėjusiam trečiajam asmeniui pateiktas pasiūlymas dėl draudimo išmokos mokėjimo arba pagrįstas atsakymas ir įrodymai, atleidžiantys nuo draudimo išmokos mokėjimo ar suteikiantys teisę sumažinti šią išmoką.

13. **Nacionalinis draudikų biuras** – pagal Jungtinių Tautų Europos ekonomikos reikalų komisijos Vidaus transporto komiteto Kelių transporto pakomitečio 1949 m. sausio 25 d. priimtą rekomendaciją Nr. 5 įsteigta organizacija, vienijanti draudimo įmones, kurioms leidžiama toje valstybėje vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą. Nacionalinis draudikų biuras Lietuvoje yra Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuras.

14. **Nacionalinių draudikų biurų bendradarbiavimo nuostatai** (toliau – Bendradarbiavimo nuostatai) – Biurų tarybos patvirtintos nacionalinių draudikų biurų tarpusavio santykių taisyklės.

15. **Neturtinė eismo įvykio žala** (toliau – neturtinė žala) – asmens fizinis skausmas, dvasiniai išgyvenimai, nepatogumai, dvasinis sukrėtimas, emocinė depresija, pažeminimas, reputacijos pablogėjimas, bendravimo galimybių sumažėjimas ir kitos piniginės išraiškos neturinčios pasekmės, atsiradusios dėl padarytos per draudžiamąjį įvykį žalos asmens sveikatai ar dėl asmens gyvybės atėmimo.

16. **Nukentėjęs trečiasis asmuo** – asmuo, kuriam per draudžiamąjį įvykį padaryta eismo įvykio žala ir kuris šio įstatymo nustatyta tvarka turi teisę kreiptis dėl šios žalos atlyginimo.

17. **Pasienio transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis** (toliau – pasienio draudimo sutartis) – transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis, sudaroma, kai ketinama Europos Sąjungos valstybės narės kelių eisme dalyvauti naudojant transporto priemonę, kurios įprastinė buvimo vieta yra užsienio valstybės teritorijoje, jeigu tokios transporto priemonės valdytojas neturi kitos dėl šios transporto priemonės sudarytos Lietuvos Respublikoje galiojančios transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties.

18. **Transporto priemonės naudojimas** – bet koks transporto priemonės naudojimas, eismo įvykio metu atitinkantis jos, kaip transporto priemonės, funkciją, nepriklausomai nuo transporto priemonės charakteristikų ir vietovės, kurioje naudojama transporto priemonė, ir nuo to, ar ji stovi vietoje, ar juda.

19. **Transporto priemonės valdytojas** – asmuo, nuosavybės, patikėjimo, nuomos, panaudos ar kitokiu teisėtu pagrindu valdantis ir (ar) naudojantis transporto priemonę. Transporto

priemonės valdytoju taip pat laikomas fizinis asmuo, kuris tiek teisėtai, tiek neteisėtai vairuoja transporto priemonę.

20. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudėjas (toliau – draudėjas) – pagal šį įstatymą atsakingas už transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties sudarymą asmuo, kuris kreipėsi pats ar per savo atstovą į transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudiką dėl draudimo sutarties sudarymo arba kuris yra sudaręs tokią draudimo sutartį su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudiku.

21. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudikas (toliau – draudikas) – asmuo (Lietuvos Respublikos draudimo įmonė, kitos Europos Sąjungos valstybės narės draudimo įmonė, įgyvendinanti steigimosi teisę ar teisę teikti paslaugas Lietuvos Respublikoje, arba užsienio valstybės draudimo įmonės filialas, įsteigtas Lietuvos Respublikoje), kuris turi teisę vykdyti Lietuvos Respublikoje transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą ir kuris yra Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro narys.

22. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu apdrausta transporto priemonė (toliau – apdrausta transporto priemonė) – transporto priemonė, kuriai galioja įprastinė transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis, pasienio transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis ar kita šio įstatymo reikalavimus atitinkanti draudimo sutartis.

23. Užsienio valstybė – valstybė, kuri nėra Europos Sąjungos valstybė narė.

24. Žalioji kortelė – žaliosios kortelės sistemai priklausančio nacionalinio draudikų biuro vardu išduotas tarptautinis transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo liudijimas.

25. Žaliosios kortelės sistema – tarptautinė transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistema.

26. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžiamos Draudimo įstatyme, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos kelių įstatyme.

27. Kai šio įstatymo normos taikomos įprastinei draudimo sutarčiai ir pasienio draudimo sutarčiai, vartojama sąvoka „draudimo sutartis“.

3 straipsnis. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo suteikiama apsauga

1. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu apdraudžiama draudimo sutartyje ir (ar) transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo liudijime (polise) (toliau – draudimo liudijimas) nurodytą transporto priemonę naudojančių transporto priemonių valdytojų civilinė atsakomybė už žalą, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nustatytą atvejį.

2. Šio įstatymo nustatyta tvarka nei draudikas, nei Biuras nemoka išmokos, kai žala padaryta draudžiamąjį įvykį sukėlusiai transporto priemonei, joje esančiam turtui, kitam už žalą atsakingo transporto priemonės valdytojo turtui ir draudžiamąjį įvykį sukėlusiam vairuotojui.

4 straipsnis. Pareiga sudaryti draudimo sutartį

1. Lietuvos Respublikoje naudojamos transporto priemonės privalo būti apdraustos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, išskyrus šio įstatymo 1 straipsnio 2–5 dalyse nustatytas išimtis. Transporto priemonė, kurios įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, privalo būti apdrausta transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu bet kurioje draudimo įmonėje ar jos filiale, nurodytuose šio įstatymo 2 straipsnio 21 dalyje, tol, kol ši transporto priemonė yra įregistruota arba, jeigu transporto priemonė neregistruota arba yra neregistruotina transporto priemonė, – kol ji naudojama kaip transporto priemonė.

2. Už draudimo sutarties sudarymą atsakingas atitinkamose valstybės informacinėse sistemose, registruose ir duomenų bazėse (toliau kartu – valstybės registrai) transporto priemonės savininku nurodytas asmuo arba, jeigu transporto priemonė neregistruota, paskutinis žinomas transporto priemonės savininkas (toliau – už draudimo sutarties sudarymą atsakingas asmuo), kuris identifikuojamas šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka. Jeigu transporto priemonė yra neregistruotina transporto priemonė ir nėra žinomas paskutinis jos savininkas, už draudimo sutarties sudarymą atsakingas šios transporto priemonės valdytojas. Jeigu transporto priemonė naudojama asmens, kuris transporto priemonę naudoja pagal finansinės nuomos (lizingo) ar išperkamosios nuomos sutartį, už draudimo sutarties sudarymą yra atsakingas šis asmuo. Jeigu transporto priemonė priklauso keliems asmenims bendrosios nuosavybės teise, už draudimo sutarties sudarymą šie asmenys atsakingi solidariai. Mirus draudėjui, kai draudėjui nuosavybės teise priklausiusi transporto priemonė buvo neapdrausta arba draudimo sutartis pasibaigė po draudėjo mirties, draudimo sutartį laikotarpiui, kol atitinkamame valstybės registre nenurodytas naujas transporto priemonės savininkas, sudaro transporto priemonę faktiškai naudojantis asmuo pagal šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalies nuostatas. Mirus neregistruotinos transporto priemonės draudėjui, draudimo sutartį sudaro naujas transporto priemonės valdytojas pagal šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalies nuostatas. Asmuo, kuris kreipiasi dėl draudimo sutarties sudarymo ir kuris

teikia visą būtiną informaciją ir dokumentus, būtinus draudimo sutarčiai sudaryti, sudarant draudimo sutartį laikomas transporto priemonę faktiškai naudojančiu asmeniu pagal įstatymą.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys ir transporto priemonės valdytojai negali naudoti patys ir leisti naudoti kitam asmeniui neapdraustos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu transporto priemonės.

4. Už draudimo sutarties sudarymą atsakingas asmuo privalo apdrausti transporto priemonę šio įstatymo reikalavimus atitinkančiu transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu:

- 1) vėliausiai – registruojant transporto priemonę;
 - 2) jeigu transporto priemonė jau yra įregistruota, – prieš pradėdamas naudoti transporto priemonę ar prieš perduodamas ją naudoti kitam asmeniui;
 - 3) jeigu per Lietuvos Respublikos teritoriją važiuosiančios transporto priemonės valdytojas nėra apsidraudęs šio įstatymo reikalavimus atitinkančiu transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, – prieš kirsdamas Lietuvos Respublikos valstybės sieną;
 - 4) ne vėliau kaip paskutinę transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo apsaugos (toliau – draudimo apsauga) galiojimo pagal sudarytą draudimo sutartį dieną;
 - 5) jeigu transporto priemonė neregistruota arba yra neregistruotina transporto priemonė, – prieš pradėdamas naudoti transporto priemonę ar prieš perduodamas ją naudoti kitam asmeniui.
5. Pareiga užtikrinti, kad teikiama draudimo apsauga atitiktų šio įstatymo nustatytus reikalavimus, tenka draudikui.

II SKYRIUS

DRAUDIMO SUTARTIS

5 straipsnis. Draudimo sutarties rūšys

Draudimo sutarties rūšys yra šios:

- 1) įprastinė draudimo sutartis;
- 2) pasienio draudimo sutartis.

6 straipsnis. Draudimo sutarties sudarymas

1. Draudimo sutartys sudaromos vadovaujantis šiuo įstatymu, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Draudimo įstatymu, šių įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais ir draudimo priežiūros institucijos – Lietuvos banko tvirtinamomis standartinėmis transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties sąlygomis. Draudikai,

sudarydami draudimo sutartis ryšio priemonėmis, kaip jos suprantamos pagal Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymą, taip pat vadovaujasi šiuo įstatymu. Draudėjo pageidavimu draudikas gali pateikti tiek popierinę, tiek elektroninę draudimo sutartį ir draudimo liudijimą. Žaliąją kortelę išduodantys draudikai taip pat turi vadovautis Bendradarbiavimo nuostatais ir kitais žaliosios kortelės sistemą reglamentuojančiais teisės aktais, Biurų tarybos sprendimais dėl žalų administravimo, taip pat atsižvelgti į Biuro ir kitų valstybių nacionalinių draudikų biurų sutarčių sąlygas.

2. Draudikas privalo sudaryti draudimo sutartis su šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytais asmenimis, kurie patys ar per savo atstovą pateikia prašymą sudaryti draudimo sutartį, visą būtiną informaciją ir dokumentus, būtinus draudimo sutarčiai sudaryti. Už įprastinės draudimo sutarties sudarymą atsakingi asmenys identifikuojami pagal valstybės registruose tvarkomus duomenis apie transporto priemonių savininkus. Neregistruotos transporto priemonės savininkas identifikuojamas pagal pateiktus asmens tapatybę ir nuosavybės teisę į transporto priemonę patvirtinančius dokumentus. Neregistruotos transporto priemonės savininkas, o kai jis nėra žinomas, transporto priemonės valdytojas identifikuojamas pagal asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Sudarant pasienio draudimo sutartį už pasienio draudimo sutarties sudarymą atsakingi asmenys identifikuojami pagal pateiktus asmens tapatybę ir nuosavybės teisę į transporto priemonę patvirtinančius dokumentus. Transporto priemonės valdytojas, teikiantis prašymą sudaryti draudimo sutartį, visą būtiną informaciją ir dokumentus, būtinus draudimo sutarčiai sudaryti, sudarant draudimo sutartį laikomas šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytų asmenų atstovu pagal įstatymą.

3. Prieš sudarydamas draudimo sutartį, draudėjas privalo suteikti draudikui jo prašomą teisingą informaciją ir pateikti dokumentus, būtinus draudimo sutarčiai sudaryti. Draudėjas taip pat turi teisę savo iniciatyva pateikti papildomą informaciją ir (ar) dokumentus, draudiko nurodytus kaip turinčius reikšmės vertinant draudimo riziką. Draudikas turi teisę tikrinti, ar pateikta informacija teisinga. Draudikas taip pat turi teisę gauti iš transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo duomenų bazės (toliau – duomenų bazė) šio įstatymo 27 straipsnio 2 dalyje nurodytą, draudimo sutarčiai sudaryti reikalingą informaciją, susijusią su draudėjo, transporto priemonės identifikavimo duomenimis, draustumu ir žalos atlyginimo atvejais ar jų nebuvimu.

4. Įprastinės draudimo sutartys sudaromos, kai transporto priemonės įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje.

5. Jeigu įprastinė draudimo sutartis sudaroma prieš valstybinį transporto priemonės įregistravimą, draudikas, gavęs prašymą sudaryti įprastinę draudimo sutartį ir kitus dokumentus, būtinus draudimo sutarčiai sudaryti, išduoda draudimo liudijimą, kuriame nenurodomas transporto

priemonės valstybinis numerio ženklas, išskyrus atvejus, kai transporto priemonės valstybinis numerio ženklas žinomas. Už transporto priemonių registraciją Lietuvos Respublikoje atsakinga institucija registracijos duomenis draudikui perduoda šio įstatymo 27 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka per duomenų bazę.

6. Asmeniui, kuris kreipiasi dėl draudimo sutarties sudarymo, pageidaujant, kad jam pagal sudarytą ar sudaromą įprastinę draudimo sutartį būtų suteikiama draudimo apsauga žaliosios kortelės sistemai priklausančiose užsienio valstybėse, draudikas įprastinėje draudimo sutartyje nustatytais sąlygomis draudėjui papildomai išduoda žaliąją kortelę. Jeigu žaliajoje kortelėje nurodoma, kad ji galioja tik Europos Sąjungos valstybėse narėse ir Šveicarijos Konfederacijoje, tokia žaliaji kortelė draudėjui išduodama neatlygintinai.

7. Su Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymo nustatyta tvarka registruotų ūkių ūkininkais, taip pat kitais Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatyme nurodytais žemės ūkio veiklos subjektais gali būti sudaroma grupinė draudimo sutartis. Grupinė draudimo sutartis sudaroma dėl keleto transporto priemonių, išduodant vieną draudimo liudijimą. Grupinė draudimo sutartis gali būti sudaroma ne daugiau kaip dėl 5 transporto priemonių, iš kurių tik viena gali būti lengvasis automobilis. Grupinei draudimo sutarčiai taikomos visos sąlygos, šiame įstatyme nustatytos įprastinei draudimo sutarčiai.

8. Pasienio draudimo sutartis sudaroma, kai ketinama Europos Sąjungos valstybės narės kelių eisme dalyvauti naudojant transporto priemonę, kurios įprastinė buvimo vieta yra užsienio valstybės teritorijoje, jeigu tokios transporto priemonės valdytojas neturi kitos Lietuvos Respublikoje galiojančios transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties. Išimtiniais atvejais pasienio draudimo sutartis gali būti sudaroma dėl į Lietuvos Respubliką įvežamos įsigytos transporto priemonės, kurios įprastinė buvimo vieta yra kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, jeigu ši transporto priemonė nėra apdrausta. Tokiu atveju pasienio draudimo sutartis gali būti sudaroma per 30 dienų nuo pirkėjo patvirtinimo, kad transporto priemonė pristatyta, dienos, jeigu asmuo, kuris kreipiasi dėl draudimo sutarties sudarymo, pateikia šios transporto priemonės įsigijimo kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje dokumentus. Pasibaigus šiam laikotarpiui, į Lietuvos Respubliką įvežta transporto priemonė pagal šį įstatymą gali būti apdrausta tik tuo atveju, jeigu transporto priemonė įregistruojama Lietuvos Respublikoje.

9. Su draudimo sutartimi susiję draudimo sutarties šalių pareiškimai ir pranešimai pateikiami raštu. Šiuo ir kitais šiame įstatyme nustatytais informacijos teikimo raštu atvejais informacija teikiama vadovaujantis Draudimo įstatyme nustatytais informacijos pateikimo draudėjams, apdraustiesiems, naudos gavėjams ar nukentėjusiems tretiesiems asmenims sąlygomis. Sutarties šalys turi teisę pareiškimus ir pranešimus teikti ir kitokiu abiejų sutarties šalių individualiai sutartu būdu elektroninių ryšių priemonėmis. Jeigu pasikeitė draudėjo gyvenamosios

vietos ar buveinės adresas ir draudėjas apie tai nepranešė draudikui, draudiko pareiškimai ir pranešimai, registruotąją pašto siunta išsiųsti draudėjui paskutiniu draudikui žinomą gyvenamosios vietos ar buveinės adresu, laikomi įteiktais draudėjui.

10. Transporto priemonės valdytojas neturi teisės dėl tos pačios transporto priemonės sudaryti kelių draudimo sutarčių tam pačiam ar iš dalies sutampančiam draudimo sutarties galiojimo laikotarpiui. Jeigu sudarytos kelios draudimo sutartys, pareiga atlyginti žalą dėl eismo įvykio, įvykusio sutampančiu ar iš dalies sutampančiu draudimo sutarčių galiojimo laikotarpiu, tenka paskesnę draudimo sutartį sudariusiam draudikui.

11. Draudimo sutartys ir draudimo liudijimai parengiami naudojant duomenų bazėje esančius duomenis.

12. Su draudiku draudimo sutartį sudarančiam ar sudariusiam asmeniui draudikas išduoda eismo įvykio deklaracijos formą. Taip pat draudikas draudėją informuoja (pažymėdamas draudimo liudijime ar nurodydamas savo interneto svetainėje) apie galimybę pildyti eismo įvykio deklaracijos formą naudojant informacinių technologijų priemones.

7 straipsnis. Draudimo sutarties nutraukimas ir pasibaigimas

1. Draudėjas turi teisę nutraukti įprastinę draudimo sutartį, apie tai raštu įspėjęs draudiką ne vėliau kaip prieš 15 dienų iki numatomo šios sutarties nutraukimo dienos. Šiuo atveju draudėjui grąžinama sumokėta transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įmoka (toliau – draudimo įmoka) už likusią draudimo sutarties galiojimo laikotarpį, atskaičius įprastinės draudimo sutarties sudarymo ir vykdymo administracines išlaidas. Jeigu draudėjo reikalavimas nutraukti įprastinę draudimo sutartį pagrįstas tuo, kad draudikas sutarties neįvykdo ar ją įvykdo netinkamai, ir tai yra esminis šios sutarties pažeidimas, nustatomas atsižvelgiant į Civilinio kodekso 6.217 straipsnyje nurodytus atvejus, įprastinė draudimo sutartis turi būti nutraukiama nuo joje nurodytos draudėjo teisės nutraukti įprastinę draudimo sutartį atsiradimo dienos. Šiuo atveju draudėjui grąžinama sumokėta draudimo įmoka už likusią įprastinės draudimo sutarties galiojimo laikotarpį.

2. Įprastinė draudimo sutartis gali būti nutraukiama draudiko iniciatyva, jeigu draudėjas sutarties neįvykdo ar ją įvykdo netinkamai ir tai yra esminis įprastinės draudimo sutarties pažeidimas, nustatomas atsižvelgiant į Civilinio kodekso 6.217 straipsnyje nurodytus atvejus. Tokiu atveju įprastinė draudimo sutartis turi būti nutraukiama nuo joje nurodytos draudiko teisės nutraukti įprastinę draudimo sutartį atsiradimo dienos. Nutraukiant įprastinę draudimo sutartį, draudėjui grąžinama sumokėta draudimo įmoka už likusią sutarties galiojimo laikotarpį, atskaičius įprastinės draudimo sutarties sudarymo ir vykdymo administracines išlaidas ir pagal šią sutartį išmokėtas sumas, jeigu tokių buvo.

3. Pasienio draudimo sutartis gali būti nutraukiama vienos iš šalių iniciatyva tik tuo atveju, jeigu šios sutarties šalis sutarties neįvykdo ar ją įvykdo netinkamai ir tai yra esminis pasienio draudimo sutarties pažeidimas, nustatomas atsižvelgiant į Civilinio kodekso 6.217 straipsnyje nurodytus atvejus. Tokiu atveju pasienio draudimo sutartis turi būti nutraukiama nuo joje nurodytos šalių teisės nutraukti pasienio draudimo sutartį atsiradimo dienos. Kai pasienio draudimo sutartis nutraukiama draudėjo reikalavimu dėl sutarties pažeidimo, draudėjui grąžinama sumokėta draudimo įmoka už likusį pasienio draudimo sutarties galiojimo laikotarpį. Kai pasienio draudimo sutartis nutraukiama draudiko reikalavimu dėl sutarties pažeidimo, draudėjui grąžinama sumokėta draudimo įmoka už likusį pasienio draudimo sutarties galiojimo laikotarpį, atskaičius sutarties sudarymo ir vykdymo administracines išlaidas ir pagal šią sutartį išmokėtas sumas, jeigu tokių buvo.

4. Įprastinė draudimo sutartis pasibaigia, jeigu transporto priemonė, kuri buvo apdrausta pagal įprastinę draudimo sutartį, įregistruojama kitoje užsienio valstybėje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje (toliau kartu – kita valstybė) ir transporto priemonei išduodamas kitos valstybės nuolatinis ar laikinas valstybinis numerio ženklas arba registracijos ženklas (toliau – valstybinis numerio ženklas). Draudimo sutartys taip pat pasibaigia Civiliniame kodekse ir Draudimo įstatyme nustatytais pagrindais.

5. Įprastinę draudimo sutartį įteikęs draudimo produktų platintojas likus ne mažiau kaip 15 dienų iki įprastinės draudimo sutarties termino pabaigos transporto priemonės draudėją trumpąja žinute (SMS) draudėjo nurodytu mobiliojo telefono numeriu arba draudėjo nurodytu elektroninio pašto adresu informuoja apie įprastinės draudimo sutarties termino pabaigą ir apie pareigą apdrausti transporto priemonę, kaip nustatyta šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 4 punkte. Draudėjas turi teisę atsisakyti gauti priminimą apie įprastinės draudimo sutarties termino pabaigą.

8 straipsnis. Apdraustos transporto priemonės savininko arba valstybinio numerio ženklo pasikeitimas

1. Pasikeitus apdraustos transporto priemonės savininkui, naujasis transporto priemonės savininkas, prieš pradėdamas naudoti transporto priemonę, privalo užtikrinti, kad būtų sudaryta nauja draudimo sutartis laikantis šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies nuostatų. Jeigu draudėjas perdavė naujam transporto priemonės savininkui dokumentus, patvirtinančius sudarytą draudimo sutartį, naujam transporto priemonės savininkui sudaryti naują draudimo sutartį nėra privaloma – jam pereina draudėjo teisės ir pareigos pagal sudarytą draudimo sutartį, jeigu tai nurodyta pirkimo–pardavimo sutartyje. Naujasis transporto priemonės savininkas, kuriam perėjo draudėjo teisės ir pareigos, nedelsdamas, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo nuosavybės teisės į transporto priemonę perėjimo dienos, privalo raštu pranešti draudikui apie nuosavybės teisės į

transporto priemonę perėjimą, taip pat savo duomenis. Pranešus draudikui apie nuosavybės teisės į transporto priemonę, draudėjo teisių ir pareigų perėjimą, draudikas turi teisę padidinti arba sumažinti draudimo įmoką dėl draudimo rizikos pasikeitimo, o naujasis transporto priemonės savininkas turi teisę reikalauti sumažinti draudimo įmoką. Jeigu naujasis transporto priemonės savininkas per nurodytą terminą nepraneša draudikui apie nuosavybės teisės į transporto priemonę ir draudėjo teisių ir pareigų perėjimą, draudikas gali vertinti tai kaip pareigos pranešti apie draudimo rizikos pasikeitimą nevykdymą. Naujasis transporto priemonės savininkas, kuriam perėjo draudėjo teisės ir pareigos, taip pat turi teisę nutraukti draudimo sutartį šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka. Jeigu draudimo sutartį ar draudimo liudijimą turintis naujasis transporto priemonės savininkas nutraukia draudimo sutartį, jam grąžinama sumokėta draudimo įmoka už likusį draudimo sutarties galiojimo laikotarpį.

2. Draudėjui mirus draudimo sutartis nepasibaigia. Transporto priemonę faktiškai naudojančiam asmeniui pereina draudėjo teisės ir pareigos (įskaitant ir pareigą informuoti draudiką apie padidėjusią draudimo riziką) pagal sudarytą draudimo sutartį. Transporto priemonę faktiškai naudojantis asmuo per 15 dienų nuo faktiško transporto priemonės naudojimo pradžios dienos turi apie tai pranešti draudikui, nurodydamas transporto priemonės valdytojo tapatybę ir kontaktinius duomenis. Per nurodytą terminą nepranešus draudikui apie transporto priemonės perėmimą naudoti, transporto priemonę faktiškai naudojančiam asmeniui tenka visos pasekmės, atsirandančios dėl to, kad dėl nepranešimo draudikui apie transporto priemonės perėmimą naudoti nebuvo galima nustatyti transporto priemonę faktiškai naudojančio asmens ir pateikti jam aktualių pranešimų dėl draudimo sutarties ar žalos administravimo arba draudikui įvertinti padidėjusios draudimo rizikos. Draudimo rizikos padidėjimo ar sumažėjimo klausimai sprendžiami atsižvelgiant į Civilinio kodekso 6.1010 straipsnio nuostatas. Pasibaigus draudimo sutarčiai, kuri buvo sudaryta iki draudėjo mirties, nauja draudimo sutartis sudaroma atsižvelgiant į šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalies nuostatas.

3. Pasikeitus apdraustos transporto priemonės valstybiniam numerio ženklui, draudėjas ne vėliau kaip per 15 dienų nuo valstybinio numerio ženklo pasikeitimo dienos privalo apie tai raštu pranešti draudikui. Jeigu draudėjas per nurodytą terminą draudikui nepraneša apie apdraustos transporto priemonės valstybinio numerio ženklo pasikeitimą, draudėjui tenka visos pasekmės, atsirandančios dėl to, kad dėl pasikeitusio valstybinio numerio ženklo nebuvo galima laiku nustatyti draudiko.

9 straipsnis. Draudimo sutarties įsigaliojimo ir galiojimo terminai

1. Draudimo sutartis įsigalioja joje nurodytu momentu.
2. Įprastinė draudimo sutartis sudaroma 12 mėnesių terminui. Draudikas išduoda draudėjui

įprastinės draudimo sutarties sudarymą ir suteikiamą draudimo apsaugą patvirtinantį draudimo liudijimą. Jame nurodomas ne trumpesnis kaip vieno mėnesio draudimo liudijimo galiojimo laikotarpis, už kurį sumokėta draudimo įmoka. Draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu gali būti išduodami keli draudimo liudijimai.

3. Draudėjo prašymu draudimo sutarties galiojimo metu draudikas privalo atleisti draudėją nuo draudimo įmokų pagal galiojančią draudimo sutartį mokėjimo, jeigu draudėjas ketina nenaudoti transporto priemonės ilgiau kaip vieną mėnesį. Draudėjas privalo su draudiku aptartu, abiem pusėms priimtinu būdu pateikti įsipareigojimą atleidimo nuo draudimo įmokų mokėjimo laikotarpiu nenaudoti pačiam ir neleisti naudoti kitiems asmenims draudimo sutartyje nurodytos transporto priemonės. Atleidimo nuo draudimo įmokų mokėjimo laikotarpis pasibaigia anksčiau, negu nurodyta draudėjo prašyme, jeigu draudikas draudėjo prašymu išduoda naują draudimo liudijimą. Jeigu draudimo įmoka buvo sumokėta už laikotarpį, kuriuo draudėjas yra atleistas nuo draudimo įmokų mokėjimo, draudikas privalo pratęsti draudimo sutarties galiojimo terminą tam laikotarpiui, nereikalaudamas už šį laikotarpį papildomų draudimo įmokų. Atleidus draudėją nuo draudimo įmokų mokėjimo, draudikas turi patvirtinti draudėjui atleidimo nuo draudimo įmokų mokėjimo faktą.

4. Jeigu pasibaigus draudimo liudijime nurodytam jo galiojimo laikotarpiui neišduodamas naujas draudimo liudijimas ir draudėjas nėra susitaręs su draudiku dėl atleidimo nuo draudimo įmokų mokėjimo, draudėjas turi mokėti draudimo įmokas draudimo sutartyje nustatyta tvarka iki draudimo sutarties termino pabaigos.

5. Pasibaigus įprastinės draudimo sutarties galiojimo terminui, įprastinės draudimo sutarties galiojimo terminas gali būti pratęsiamas draudimo sutartyje nustatytais sąlygomis ir tvarka.

6. Įprastinės draudimo sutarties galiojimo terminas nepratęsiamas šiais atvejais:

- 1) nesumokėta bent viena draudimo įmoka, kuri pagal galiojančią draudimo sutartį turėjo būti sumokėta už praėjusį laikotarpį;
- 2) draudikas neteko teisės vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą.

7. Pratęsus įprastinės draudimo sutarties galiojimo terminą, draudėjas privalo draudikui sumokėti draudiko apskaičiuotą draudimo įmoką. Jeigu draudimo įmoka nesumokama, taikomos šio įstatymo 11 straipsnio 5–7 dalių nuostatos.

8. Pasienio draudimo sutartis sudaroma ne trumpesniam kaip 15 dienų ir ne ilgesniam kaip 90 dienų terminui.

9. Draudikas, vadovaudamasis šio įstatymo nuostatomis, gali išduoti žaliąją kortelę tik transporto priemonėms, kurių įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, ne

trumpesniai kaip 15 dienų ir ne ilgesniai kaip 12 mėnesių terminui. Žalioji kortelė įsigalioja joje nurodytos dienos 00.00 valandą.

10. Įprastinės draudimo sutarties galiojimo metu ar draudimo sutarties galiojimo terminui pasibaigus, draudėjas turi teisę prašyti jo civilinę atsakomybę apdraudusį draudiką išduoti pažymą apie su draudėjo transporto priemone susijusius žalos atlyginimo atvejus ar jų nebuvimą už mažiausiai 5 pastarųjų metų sutartinių santykių laikotarpį ar už kitą laikotarpį, jeigu sutartiniai santykiai truko trumpiau. Draudikas privalo neatlygintinai išduoti draudėjui tokią pažymą per 15 dienų nuo draudėjo prašymo pateikimo dienos.

10 straipsnis. Draudimo sutarties galiojimo teritorija

1. Draudimo sutartis, sumokėjus vieną (bendrą) draudimo įmoką, visą draudimo sutarties galiojimo terminą, įskaitant bet kurį laikotarpį, kai draudimo sutarties galiojimo metu transporto priemonė yra kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, suteikia kiekvienoje Europos Sąjungos valstybėje narėje tokią draudimo apsaugą, kokios reikalaujama pagal tos Europos Sąjungos valstybės narės transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą reglamentuojančius teisės aktus, arba draudimo apsaugą pagal šį įstatymą, jeigu ši apsauga yra didesnė. Įprastinė draudimo sutartis, pagal kurią išduota žaliaji kortelė, taip pat suteikia draudimo apsaugą žaliojoje kortelėje nurodytose ir neišbrauktose užsienio valstybėse.

2. Draudimo sutartis, sumokėjus vieną (bendrą) draudimo įmoką, visą draudimo sutarties galiojimo terminą taip pat galioja ir suteikia draudimo apsaugą Šveicarijos Konfederacijoje pagal Šveicarijos Konfederacijos teisės aktus. Įprastinė draudimo sutartis taip pat suteikia eismo įvykio šalyje reikalaujamą draudimo apsaugą dėl žalos, per eismo įvykį padarytos nukentėjusiems tretiesiems asmenims, nuolat gyvenantiems Europos Sąjungos valstybėje narėje, jų tiesioginėje kelionėje tarp dviejų teritorijų, kuriose galioja Europos Sąjungos sutartis, jeigu valstybėje, per kurią vykstama, nėra atsakingo nacionalinio draudikų biuro, tačiau pagal žaliosios kortelės sistemos taisyklės tokia valstybė yra patronuojama kitos valstybės nacionalinio draudikų biuro. Įprastinė draudimo sutartis taip pat galioja užsienio valstybėse, kurios, vadovaujantis nacionalinių draudikų biurų konsoliduotais susitarimais pagal Europos Komisijos sprendimus (toliau – Nacionalinių draudikų biurų konsoliduotas susitarimas), priskiriamos prilyginamoms pagal laisvą transporto priemonių judėjimą Europos Sąjungos valstybėms narėms – valstybėms, kurių transporto priemonėms panaikinamas draudimo tikrinimas.

3. Lietuvos Respublikoje naudojamoms transporto priemonėms, kurių įprastinė buvimo vieta yra kitoje valstybėje, yra pripažįstamos ir laikomos atitinkančiomis šio įstatymo reikalavimus kitų užsienio valstybių draudimo įmonių žaliosios kortelės ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių draudimo įmonių arba filialų sudarytos transporto priemonių valdytojų civilinės

atsakomybės privalomojo draudimo sutartys ir (arba) draudimo liudijimai, kurie atitinka žaliosios kortelės sistemos narių tarpusavio susitarimus (Bendradarbiavimo nuostatus, nacionalinių draudikų biurų dvišalius susitarimus).

4. Žalioji kortelė galioja ir suteikia draudimo apsaugą joje nurodytose ir neišbrauktose užsienio valstybėse pagal tų valstybių teisės aktus. Priimdamas sprendimą nesuteikti draudimo apsaugos pagal žaliąją kortelę kurioje nors užsienio valstybėje draudikas turi vadovautis žaliosios kortelės sistemą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis. Žalioji kortelė galioja ir tose valstybėse, kurios neturi nacionalinio draudikų biuro, bet pagal žaliosios kortelės sistemos taisyklės yra patrunuojamos kitos valstybės nacionalinio draudikų biuro.

11 straipsnis. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sumos ir draudimo įmokos

1. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo suma dėl vieno eismo įvykio Lietuvos Respublikoje, neatsižvelgiant į tai, kiek yra nukentėjusių trečiųjų asmenų, yra 6 450 000 eurų dėl žalos asmeniui (įskaitant neturtinę žalą) ir 1 300 000 eurų dėl žalos turtui.

2. Vienu eismo įvykiu laikomas įvykis, įvykęs dėl tos pačios priežasties, neatsižvelgiant į tai, kad dėl tokio eismo įvykio gali būti pareikštos kelių nukentėjusių trečiųjų asmenų pretenzijos dėl padarytos žalos.

3. Už žalą, padarytą kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, draudikas moka išmoką pagal tos valstybės teisės aktuose nustatytas transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sumas arba pagal šio straipsnio 1 dalyje nurodytas draudimo sumas, jeigu šios draudimo sumos yra didesnės.

4. Draudimo įmokų dydžius nustato draudikas.

5. Jeigu draudėjas nustatytu laiku nesumokėjo draudimo įmokos, draudikas turi teisę reikalauti iš draudėjo mokėti už kiekvieną pavėluotą dieną 0,04 procento delspinigius nuo nesumokėtos sumos, jei draudimo sutartyje nenustatyta kitaip.

6. Draudikas negali atsisakyti mokėti išmokos, jeigu draudžiamasis įvykis įvyko per laikotarpį, už kurį draudėjas draudimo sutartyje nustatytu laiku nesumokėjo draudimo įmokos, ar per laikotarpį, kai draudėjas buvo atleistas nuo draudimo įmokos mokėjimo.

7. Jeigu draudėjas draudimo sutartyje nustatytu laiku nesumokėjo draudimo įmokos už teikiamą pagal draudimo sutartį draudimo apsaugą ir per tą laikotarpį pagal šią draudimo sutartį apdrausta transporto priemone buvo padaryta žala, draudikas, išmokėjęs išmoką, turi teisę reikalauti iš draudėjo grąžinti dėl padarytos žalos draudiko išmokėtas sumas. Tuo atveju, kai žala buvo padaryta, kai draudėjas buvo atleistas nuo draudimo įmokos mokėjimo pagal šio įstatymo

9 straipsnio 3 dalį ir per tą laikotarpį transporto priemone buvo padaryta žala, draudikas, išmokėjęs išmoką, turi teisę reikalauti iš draudėjo grąžinti dėl padarytos žalos draudiko išmokėtas sumas. Tuo atveju, kai žala buvo padaryta naujam transporto priemonės savininkui nesudarius naujos draudimo sutarties, kaip to reikalaujama pagal šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalį, draudikas, išmokėjęs išmoką, turi teisę reikalauti iš naujo transporto priemonės savininko grąžinti dėl padarytos žalos draudiko išmokėtas sumas.

8. Draudikas neturi teisės draudimo sutartyje nustatyti sumos, kuria įvykus draudžiamajam įvykiui būtų sumažinama mokama išmoka.

III SKYRIUS

ŽALOS NUSTATYMO IR IŠMOKOS MOKĖJIMO TVARKA

12 straipsnis. Eismo įvykyje dalyvavusių transporto priemonių valdytojų pareigos

1. Įvykus eismo įvykiui, eismo įvykyje dalyvavusios transporto priemonės valdytojas, be Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme nurodytų eismo dalyvio, susijusio su eismo įvykiu, pareigų, turi ir šias pareigas:

1) imtis jam prieinamų, protingų priemonių galimai žalai sumažinti, pagal galimybes apsaugoti nukentėjusių trečiųjų asmenų turtą;

2) kai eismo įvykyje dalyvavusių transporto priemonių valdytojai sutaria dėl eismo įvykio aplinkybių ir, vadovaudamiesi teisės aktais, reglamentuojančiais atvejus, kada nebūtina apie eismo įvykį pranešti policijai, sutaria nekviesti į eismo įvykio vietą policijos, – eismo įvykio vietoje eismo įvykio deklaracijoje nubraižyti eismo įvykio schemą, aprašyti eismo įvykio aplinkybes, užpildyti kitus deklaracijos formos laukus, nuroydamas reikaujamą informaciją, ir duoti visiems eismo įvykio dalyviams deklaraciją pasirašyti. Kai nė vienas eismo įvykio dalyvis neturi eismo įvykio deklaracijos formos ir nėra galimybės pildyti elektroninės eismo įvykio deklaracijos formos, eismo įvykio aplinkybės gali būti aprašomos ir eismo įvykio schema nubraižoma ant švaraus popieriaus lapo, kuriame taip pat nurodomi eismo įvykio dalyvių vardai, pavardės, gimimo datos (jeigu eismo įvykio dalyvis vairavo neregistruotinę transporto priemonę, – asmens kodas) ar vairuotojų pažymėjimų numeriai, kurie leistų kuo tiksliau identifikuoti eismo įvykio dalyvius, transporto priemonių markės, modeliai ir valstybiniai numerio ženklai (jeigu tokie yra), sugadintas turtas, eismo įvykio liudininkai (vardai, pavardės, asmens kodai); informacija pateikiama ir eismo įvykio aplinkybės patvirtinamos nurodant eismo įvykio dalyvių vardus, pavardes ir pasirašant. Pildoma tiek eismo įvykio deklaracijos formos ar kito eismo įvykio dalyvių pasirašyto dokumento apie eismo įvykio aplinkybes egzempliorių, kiek yra eismo įvykio dalyvių, išskyrus atvejus, kai pildoma elektroninės eismo įvykio deklaracijos forma;

3) pateikti kitiems eismo įvykio dalyviams informaciją, būtiną jo civilinę atsakomybę apdraudusiam draudikui nustatyti;

4) per 3 darbo dienas nuo eismo įvykio dienos šio įstatymo 6 straipsnio 9 dalyje nurodytu būdu pranešti draudikui, apdraudusiam jo civilinę atsakomybę, apie eismo įvykį, dėl kurio jis yra atsakingas (pranešti nereikia, kai buvo užpildyta elektroninės eismo įvykio deklaracijos forma), išskyrus atvejį, kai pranešti apie eismo įvykį jis negali dėl svarbių priežasčių, taip pat pateikti draudikui eismo įvykio dalyvių pasirašytą eismo įvykio deklaraciją arba šio dokumento skaitmeninę kopiją ar kitą eismo įvykio dalyvių pasirašytą dokumentą apie įvykio aplinkybes arba leisti draudikui su šiais dokumentais susipažinti. Apie eismo įvykį reikia pranešti draudikui, apdraudusiam jo civilinę atsakomybę, ir tuo atveju, kai neaišku, kuris eismo įvykio dalyvis yra dėl jo atsakingas;

5) per 5 darbo dienas nuo pretenzijos dėl padarytos žalos ar ieškinio gavimo dienos raštu pranešti draudikui, apdraudusiam jo civilinę atsakomybę, apie pateiktą pretenziją dėl padarytos žalos ar teisme pareikštą ieškinį dėl žalos atlyginimo, pateikti visus būtinus paaiškinimus apie eismo įvykį ir (arba) žalą ir turimą informaciją.

2. Eismo įvykyje dalyvavusios transporto priemonės valdytojas ir pretenziją dėl padarytos žalos teikiantis asmuo privalo pateikti draudikui arba Biurui turimus eismo įvykio ir žalos įrodymus, padėti jiems nustatyti įvykio aplinkybes ir žalos dydį, laikytis draudiko ar Biuro nurodymų, jeigu jie buvo duoti, leisti draudikui ar Biurui ištirti per eismo įvykį padarytos žalos priežastis ir nustatyti jos dydį. Išmoką mokančio subjekto prašymu eismo įvykyje dalyvavusios transporto priemonės valdytojas privalo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos pateikti visus turimus įrodymus dėl eismo įvykio aplinkybių ir žalos, už kurią jis atsakingas.

3. Kai išmoka mokama vadovaujantis šio įstatymo 17 straipsnio nuostatomis, už žalą atsakingas neapdraustos transporto priemonės valdytojas privalo įvykdyti šio straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose ir 2 dalyje nurodytas pareigas. Kai žala nukentėjusiam trečiajam asmeniui atlyginama vadovaujantis šio įstatymo 17 ir 18 straipsnių nuostatomis, už žalą atsakingas neapdraustos transporto priemonės valdytojas taip pat privalo per 3 darbo dienas nuo eismo įvykio dienos apie žalos padarymą raštu pranešti Biurui, priešingu atveju žalos administravimo ir atlyginimo klausimas sprendžiamas jam nedalyvaujant. Asmuo, dėl kurio sukulto eismo įvykio mokama išmoka, turi pateikti Biurui eismo įvykio dalyvių pasirašytą eismo įvykio deklaraciją arba šio dokumento skaitmeninę kopiją ar kitą eismo įvykio dalyvių pasirašytą dokumentą apie įvykio aplinkybes, išskyrus atvejus, kai buvo užpildyta elektroninės eismo įvykio deklaracijos forma. Neapdraustos transporto priemonės valdytojui per šio straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą nepateikus informacijos ar dokumentų apie eismo įvykio aplinkybes ir (arba) žalą, už žalą atsakingo transporto priemonės valdytojo atsakomybė ir nukentėjusiam trečiajam asmeniui

padarytos žalos dydis nustatomi vadovaujantis vien tik nukentėjusio trečiojo asmens pateikta ir išmoką mokančio subjekto surinkta informacija apie eismo įvykį bei žalą Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje.

13 straipsnis. Pretenzija dėl padarytos žalos

1. Nukentėjęs trečiasis asmuo, norėdamas gauti išmoką, privalo pretenziją dėl padarytos žalos pateikti tiesiogiai atsakingam draudikui – Europos Sąjungos valstybės narės ar užsienio valstybės draudimo įmonei, apdraudusiai už žalą atsakingo asmens civilinę atsakomybę, ar draudimo įmonės atstovui pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti arba šio įstatymo 17 ir 18 straipsniuose nurodytais atvejais – Biurui. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo dėl žalos atlyginimo kreipiasi į atsakingą draudiką ar Biurą ir tiesiogiai į eismo įvykio kaltininką ir (ar) už žalą atsakingą asmenį (toliau kartu – kaltininkas), nukentėjęs trečiasis asmuo turi nedelsdamas, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo kreipimosi į kaltininką dienos, apie tai raštu pranešti atsakingam draudikui arba Biurui.

2. Jeigu atsakingam draudikui arba Biurui išmokėjus išmoką atlyginama ne visa nukentėjusiam trečiajam asmeniui padaryta žala dėl to, kad žala viršija draudimo sumas, nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę kreiptis į kaltininką, kad jis atlygintų likusią žalos dalį.

3. Pretenzijos dėl padarytos žalos Biuras nenagrinėja, jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo yra kreipęsis į teismą, kad žalą atlygintų kaltininkas arba atsakingas draudikas, išskyrus šio įstatymo 20 straipsnyje nustatytus atvejus. Pretenzija dėl padarytos žalos gali būti nagrinėjama tik nukentėjusiam trečiajam asmeniui atsisakius kaltininkui arba atsakingam draudikui pareikšto ieškinio, jeigu šį atsisakymą teismas priėmė ir bylą nutraukė.

4. Nukentėjęs trečiasis asmuo, kurio turtui padaryta žala Lietuvos Respublikoje, kai eismo įvykį sukėlusio transporto priemonė nenustatyta, o žala padaryta aplinkybėmis, įrodančiomis transporto priemonės valdytojo civilinę atsakomybę, turi teisę pretenziją dėl padarytos žalos pateikti Biurui. Šiuo atveju Biuras nagrinėja pretenziją, nustato žalos dydį ir mokėtiną išmokos dydį šio įstatymo nustatyta tvarka, tačiau Biuras išmoką moka tik nustačius (identifikavus) eismo įvykį sukėlusią nedraustą transporto priemonę (išskyrus šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytą atvejį). Jeigu paaiškėja, kad nustatyta (identifikuota) transporto priemonė buvo drausta, išmoką moka atsakingas draudikas.

14 straipsnis. Draudimo įmonės atstovas pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti

1. Kitos valstybės draudimo įmonės atstovas pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti Lietuvos Respublikoje yra šios įmonės patikėtinis, skiriamas žalos administravimo ir išmokos mokėjimo funkcijoms šios draudimo įmonės vardu atlikti.

2. Kai nuolat Lietuvos Respublikoje gyvenantis asmuo, nukentėjęs eismo įvykyje ne Lietuvos Respublikoje, pageidauja, kitos Europos Sąjungos valstybės narės atstovas pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti Lietuvos Respublikoje taip pat turi spręsti žalos nustatymo ir išmokos mokėjimo klausimus, kai yra visos šios sąlygos:

1) nukentėjęs trečiasis asmuo žalą patyrė Europos Sąjungos valstybėje narėje, kuri nėra jo nuolatinė gyvenamoji vieta, arba užsienio valstybėje, kurios nacionalinis draudikų biuras yra žaliosios kortelės sistemos narys;

2) kaltininko civilinę atsakomybę apdraudė draudimo įmonė arba jos filialas, esantis Europos Sąjungos valstybėje narėje, kuri nėra nukentėjusio trečiojo asmens nuolatinė gyvenamoji vieta;

3) kaltininko transporto priemonės įprastinė buvimo vieta yra Europos Sąjungos valstybėje narėje, kuri nėra nukentėjusio trečiojo asmens nuolatinė gyvenamoji vieta.

3. Kai atstovas pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti, paskirtas Lietuvos Respublikoje, nustato Lietuvos Respublikoje padarytą žalą ir sprendžia išmokos mokėjimo klausimą, taikytinos šio skyriaus nuostatos dėl žalos nustatymo tvarkos bei procedūrų ir išmokos mokėjimo. Kai atstovas pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti, paskirtas Lietuvos Respublikoje, nustato ne Lietuvos Respublikoje padarytą žalą ir sprendžia išmokos mokėjimo klausimą, vadovaujamas tos valstybės, kurioje įvyko eismo įvykis, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą reglamentuojančiais teisės aktais.

4. Draudikas, turintis teisę vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą Lietuvos Respublikoje, privalo kiekvienoje kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje paskirti atstovus pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti, kurie yra atsakingi už išmokos mokėjimą nukentėjusiems tretiesiems asmenims, kai yra visos šios sąlygos:

1) nukentėjęs trečiasis asmuo žalą patyrė Europos Sąjungos valstybėje narėje, kuri nėra jo nuolatinė gyvenamoji vieta, arba užsienio valstybėje, kurios nacionalinis draudikų biuras yra žaliosios kortelės sistemos narys, ir nukentėjęs trečiasis asmuo nuolat gyvena Europos Sąjungos valstybėje narėje;

2) nukentėjusio trečiojo asmens nuolatinė gyvenamoji vieta yra ne Lietuvos Respublikoje;

3) kaltininko, kurio civilinę atsakomybę apdraudė šis draudikas, transporto priemonės įprastinė buvimo vieta yra Europos Sąjungos valstybėje narėje, kuri nėra nukentėjusio trečiojo asmens nuolatinė gyvenamoji vieta.

5. Atstovas pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti turi nuolat gyventi arba būti įsisteigęs toje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje jis paskirtas. Atstovą pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti draudikas skiria savo nuožiūra. Atstovas pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti gali dirbti vienam ar keliems draudikams. Jis privalo užtikrinti, kad žalos

administravimo klausimai būtų nagrinėjami valstybine kalba (valstybinėmis kalbomis) tos Europos Sąjungos valstybės narės, kurioje nuolat gyvena nukentėjęs trečiasis asmuo.

6. Draudikas turi suteikti visus būtinus įgaliojimus, kad atstovas pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti galėtų atlikti savo funkcijas (rinktų būtiną informaciją, spręstų klausimus dėl išmokos mokėjimo, mokėtų išmokas, priimtų teismo įteikiamus dokumentus ir kita).

15 straipsnis. Žalos nustatymas

1. Nukentėjęs trečiasis asmuo, norėdamas gauti išmoką iš atsakingo draudiko ar Biuro, pats ar per savo atstovą per 3 darbo dienas nuo eismo įvykio dienos privalo raštu pranešti apie eismo įvykį atsakingam draudikui arba šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biurui, išskyrus atvejus, kai pranešti apie eismo įvykį jis negali dėl svarbių priežasčių. Nukentėjęs trečiasis asmuo pats ar per savo atstovą privalo pateikti pretenziją dėl padarytos žalos, eismo įvykio dalyvių pasirašytą eismo įvykio deklaraciją arba šio dokumento skaitmeninę kopiją, išskyrus atvejus, kai buvo užpildyta elektroninės eismo įvykio deklaracijos forma, ar kitą eismo įvykio dalyvių pasirašytą dokumentą apie įvykio aplinkybes, jeigu į eismo įvykio vietą nebuvo kviesta policija, taip pat pateikti informaciją ir turimus dokumentus apie kaltininką, eismo įvykio aplinkybes ir dokumentus, įrodančius per eismo įvykį padarytos žalos faktą, taip pat leisti susipažinti su dokumentais, galinčiais patvirtinti padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį.

2. Kai žala padaryta turtui, nukentėjęs trečiasis asmuo privalo išsaugoti sugadintą ar sunaikintą transporto priemonę ar kitą turtą tokį, koks jis buvo po eismo įvykio, tol, kol jį apžiūri atsakingo draudiko arba Biuro įgaliotas asmuo, ir suteikti galimybę atsakingo draudiko ar Biuro įgaliotam asmeniui apžiūrėti sugadintą ar sunaikintą turtą. Atsakingas draudikas ar Biuras nedelsdamas, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo nukentėjusio trečiojo asmens rašytinio pranešimo apie eismo įvykį gavimo dienos, privalo apžiūrėti sugadintą ar sunaikintą turtą, surašyti transporto priemonės apžiūros ataskaitą ir nukentėjusio asmens prašymu pateikti jam ataskaitą susipažinti. Sugadinto ar sunaikinto turto apžiūros procedūra gali būti vykdoma ir nuotoliniu būdu pagal pateiktus turto sugadinimą ar sunaikinimą įrodančius dokumentus, nuotraukas ir (arba) vaizdo įrašus, jeigu tai pakankama, kad būtų tinkamai užfiksuotas padarytas turto sugadinimas ar sunaikinimas. Tokiu atveju žalos dydis nustatomas vadovaujantis pateiktais dokumentais, nuotraukomis ir (arba) vaizdo įrašais.

3. Turtui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas arba šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biuras, vadovaudamasis įgaliotų asmenų ir (ar) turto vertinimo ataskaitomis, dokumentais, kuriais įrodomos padarytos žalos aplinkybės, faktas ir dydis, nuotraukomis, vaizdo įrašais. Nustatant eismo įvykio aplinkybes ir kaltininko atsakomybę, vadovaujamosi eismo įvykio dalyvių pasirašyta eismo įvykio deklaracija arba šio dokumento skaitmeninė kopija, elektronine

eismo įvykio deklaracija ar kitu eismo įvykio dalyvių pasirašytu dokumentu apie įvykio aplinkybes arba kompetentingų institucijų išduotais dokumentais apie eismo įvykio aplinkybes. Jeigu atsakingo draudiko ar Biuro įgaliotas asmuo neatvyko per šio straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą ir (arba) nebuvo atlikta apžiūra nuotoliniu būdu, kaip tai numatyta šio straipsnio 2 dalyje, nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę įsigyti turto vertinimo paslaugas, kad būtų nustatytas turtui padarytos žalos dydis. Tokiu atveju atsakingas draudikas ar Biuras privalo atlyginti rinkos kainas atitinkančias nukentėjusio trečiojo asmens turėtas turto vertinimo paslaugų išlaidas. Nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę savo iniciatyva ir savo lėšomis papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos dydžio nustatymo.

4. Kai žala padaryta asmens sveikatai, turi būti įvertinama visa dėl sveikatos sutrikdymo asmens patirta žala. Tokiu atveju nuostolius sudaro negautos pajamos, kurias nukentėjęs asmuo būtų gavęs, jeigu jo sveikata nebūtų sutrikdyta, sužaloto asmens perkvalifikavimo išlaidos ir su sveikatos grąžinimu susijusios išlaidos (gydymo, papildomo maitinimo, vaistų įsigijimo, protezavimo, sužaloto asmens priežiūros, specialių transporto priemonių įsigijimo ir kitos sveikatai grąžinti būtinos išlaidos).

5. Žala, atsiradusi dėl gyvybės atėmimo, yra laidojimo ir su tuo susijusios išlaidos bei išlaidos žalai atlyginti netekus maitintojo. Asmenims, turintiems teisę į žalos atlyginimą netekus maitintojo, atlyginama ta mirusiojo pajamų dalis, kurią jie būtų gavę ar turėjo teisę gauti mirusiajam esant gyvam. Teisę į žalos atlyginimą turi asmenys, kurie buvo mirusiojo išlaikomi arba jo mirties dieną turėjo teisę gauti iš jo išlaikymą (nepilnamečiai vaikai, sutuoktinis, nedarbingi tėvai ar kiti faktiniai nedarbingi išlaikytiniai), taip pat mirusiojo vaikas, gimęs po jo mirties.

6. Asmeniui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas arba šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biuras, vadovaudamasis dokumentais, kuriais įrodomos padarytos žalos aplinkybės, faktas ir dydis, ir medicininės apžiūros pažymomis. Atsakingas draudikas ar Biuras vadovaujasi įstaigų ir įmonių, turinčių teisę nustatyti sveikatos sutrikdymo mastą, kuris nustatomas vadovaujantis sveikatos apsaugos ministro ir teisingumo ministro tvirtinamomis sveikatos sutrikdymo masto nustatymo taisyklėmis (toliau – Sveikatos sutrikdymo masto nustatymo taisyklės), išvadamis, taip pat turi teisę siūlyti nukentėjusiam trečiajam asmeniui atlikti medicininę apžiūrą, apmokėdamas šios apžiūros išlaidas, jeigu nepakanka dokumentų motyvuotam atsakymui į pretenziją dėl padarytos eismo įvykio žalos pagal šio įstatymo 19 straipsnio 3 dalį.

7. Nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę pateikti pretenzijas dėl padarytos žalos atsakingam draudikui arba šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biurui dėl patirtos neturtinės žalos. Teisę į neturtinės žalos atlyginimą turi ir asmenys, nurodyti šio straipsnio 5 dalyje. Atsakingas draudikas ar Biuras, nustatydamas atlygintinos neturtinės žalos dydį, vadovaujasi kompetentingų

subjektų išduotais dokumentais, kuriais įrodoma laikinojo nedarbingumo trukmė, darbingumo ar neįgalumo lygis, sužalojimo pasekmės, mirties faktas ir priežastys, kitais įrodymais. Atlygintinos neturtinės žalos dydis nustatomas atsižvelgiant į sveikatos sutrikdymo mastą ir kitus neturtinės žalos dydžiui nustatyti reikšmingus kriterijus. Jeigu atsakingas draudikas ar Biuras ir nukentėjęs trečiasis asmuo ar asmenys, nurodyti šio straipsnio 5 dalyje, nesutaria dėl neturtinės žalos atlyginimo dydžio, nukentėjęs trečiasis asmuo ar asmenys, nurodyti šio straipsnio 5 dalyje, turi teisę kreiptis į teismą.

8. Kad būtų įgyvendintas šio straipsnio 3 dalyje nurodytas reikalavimas nustatyti eismo įvykio aplinkybes, kaltininką ir šio įstatymo 27 straipsnio 6 dalies nuostatos, Eismo įvykių informacinės sistemos valdytojas ir (arba) Administracinių nusižengimų registro valdytojas per duomenų bazę draudikui ar Biurui pateikia turimą informaciją apie eismo įvykį ir (arba) Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamose kelių eismo taisyklėse nustatytus šių taisyklių pažeidimus tokia apimtimi, kokia nustatyta Administracinių nusižengimų registrą reglamentuojančiuose teisės aktuose ir (arba) duomenų teikimo sutartyse.

9. Eismo įvykio metu padarytos neturtinės žalos dydžio nustatymo rekomendacijas tvirtina finansų ministras.

16 straipsnis. Išmokos mokėjimo principai

1. Atsakingas draudikas arba Biuras moka išmoką, jeigu eismo įvykio metu naudojant šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodytą transporto priemonę ir esant visoms sąlygoms konstatuoti transporto priemonės valdytojo civilinę atsakomybę yra padaryta žala. Išmoka mokama atsižvelgiant į transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą reglamentuojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus ir (ar) Bendradarbiavimo nuostatus, Europos Sąjungos teisės aktus, reglamentuojančius Europos Sąjungos valstybių narių institucijų, atsakingų už žalos atlyginimą, kai draudimo įmonė bankrutuoja ar likviduojama, teises ir pareigas, bei Biuro ir kitų valstybių subjektų, dalyvaujančių atlyginant žalą, sutarčių sąlygas.

2. Atsakingas draudikas moka išmoką nukentėjusiam trečiajam asmeniui, kai transporto priemonės valdytojui atsiranda civilinė atsakomybė už žalos padarymą naudojant apdraustą transporto priemonę, nepriklausomai nuo to, ar transporto priemonės valdytojas vykdė draudimo sutarties sąlygas, išskyrus šio įstatymo 21 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus atvejus, ir nepriklausomai nuo to, ar prieš sudarant draudimo sutartį draudėjas suteikė draudikui visą būtiną informaciją, kurios reikia draudimo sutarčiai sudaryti. Atsakingas draudikas taip pat moka išmoką dėl apdrausta transporto priemone padarytos žalos, kai ją vairavusio asmens tapatybė yra nežinoma, tačiau žala padaryta aplinkybėmis, kurios yra pagrindas atsirasti šios transporto priemonės savininko ar kito jos valdytojo atsakomybei pagal Civilinio kodekso 6.270 straipsnį.

3. Biuras moka išmoką šio įstatymo 17 ir 18 straipsniuose nurodytais atvejais.

4. Šio įstatymo nustatyta tvarka atsakingas draudikas arba Biuras moka išmoką, jeigu pretenzija dėl padarytos žalos pateikta per vienus metus nuo žalos atsiradimo dienos arba per vienus metus nuo dienos, kurią nukentėjęs trečiasis asmuo sužinojo ar turėjo sužinoti apie padarytą žalą, bet ne vėliau kaip per 4 metus nuo eismo įvykio dienos.

5. Išmoka dėl velkama transporto priemone (kai pagal teisinį reguliavimą velkamos transporto priemonės vairuotojas nebūtinai) padarytos žalos mokama pagal velkančios transporto priemonės draudimo sutartį, kai velkama transporto priemonė eismo įvykio metu buvo sukabinta su velkančia transporto priemone. Jeigu velkama transporto priemonė (kai pagal teisinį reguliavimą velkamos transporto priemonės vairuotojas nebūtinai) prieš eismo įvykį atsikabino nuo ją velkančios transporto priemonės, dėl atsikabinusia transporto priemone padarytos žalos išmoka mokama pagal draudimo sutartį, kuria apdrausta atsikabinusios transporto priemonės valdytojo civilinė atsakomybė, jeigu dėl žalos padarymo atsakomybė kyla velkamos transporto priemonės valdytojui. Išmoka dėl velkama transporto priemone (kai pagal teisinį reguliavimą velkamos transporto priemonės vairuotojas būtinai) padarytos žalos mokama arba pagal velkamos, arba pagal velkančios transporto priemonės draudimo sutartį, atsižvelgiant į tai, kurios transporto priemonės valdytojui kilo civilinė atsakomybė.

6. Kai dėl žalos padarymo atsakomybė kyla velkančios transporto priemonės valdytojui, velkamos transporto priemonės draudikas, gavęs nukentėjusio trečiojo asmens prašymą pateikti informaciją apie velkančios transporto priemonės draudiką, pateikia šią informaciją ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos. Jeigu velkančios transporto priemonės civilinę atsakomybę apdraudęs draudikas nežinomas, velkamos transporto priemonės draudikas pateikia nukentėjusiam trečiajam asmeniui informaciją apie žalos atlyginimą vadovaudamasis šio įstatymo 17 straipsnio nuostatomis.

17 straipsnis. Biuro mokama išmoka

1. Biuras moka išmoką dėl žalos nukentėjusiems tretiesiems asmenims, jeigu:

1) kaltininkas padarė žalą Lietuvos Respublikoje naudodamas neapdraustą nustatytą (identifikuotą) transporto priemonę, kai dėl žalos padarymo atsiranda transporto priemonės valdytojo civilinė atsakomybė. Pagal šį punktą Biuras moka išmoką ir tais atvejais, kai žala padaryta kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba valstybėje, prilyginamoje pagal laisvą transporto priemonių judėjimą Europos Sąjungos valstybei narei, neapdrausta transporto priemone, kurios įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje;

2) Lietuvos Respublikoje įvykusio draudžiamąjo įvykio metu padaryta žala asmens sveikatai ir (ar) atimta asmens gyvybė, kai žala padaryta aplinkybėmis, įrodančiomis transporto

priemonės valdytojo civilinę atsakomybę, tačiau eismo įvykį sukėlusį transporto priemonė nenustatyta. Pagal šį punktą Biuras moka išmoką nukentėjusiems tretiesiems asmenims ir dėl padarytos žalos turtui, jeigu dėl to paties draudžiamąjo įvykio nors vienam nukentėjusiam trečiajam asmeniui Biuras moka išmoką dėl padarytos žalos asmeniui, esant sunkiam sveikatos sutrikdymui, kuris nustatomas vadovaujantis Sveikatos sutrikdymo masto nustatymo taisyklėmis;

3) kaltininkas žalos padarymo momentu yra apsidraudęs transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu (turi galiojančią draudimo sutartį), tačiau atsakingam draudikui – Biuro nariui iškelta bankroto byla (yra įsiteisėjusi teismo nutartis iškelti bankroto bylą) arba priimtas sprendimas pradėti likvidavimo procedūrą dėl bankroto. Pagal šį punktą Biuras moka išmoką, jeigu apdrausta transporto priemonė padarė žalą Lietuvos Respublikoje arba kitoje valstybėje, kurios nacionalinis draudikų biuras yra pasirašęs Bendradarbiavimo nuostatus.

2. Biuras pagal šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktus moka išmoką dėl Lietuvos Respublikoje per draudžiamąjį įvykį padarytos žalos nukentėjusiems tretiesiems asmenims, kurie nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje. Biuras taip pat moka išmoką dėl Lietuvos Respublikoje per draudžiamąjį įvykį padarytos žalos nuolat užsienio valstybėje gyvenančiam nukentėjusiam trečiajam asmeniui, jeigu valstybės, kurioje nuolat gyvena nukentėjęs trečiasis asmuo, nacionalinis draudikų biuras yra pasirašęs Bendradarbiavimo nuostatus arba susitarimą su Biuru dėl reikalavimų tenkinimo abipusio pripažinimo. Biuras moka išmoką pagal šio straipsnio 1 dalies 2 punktą taikydamas 300 eurų franšizę, kuri išskaičiuojama tik iš nustatytos žalos turtui sumos.

3. Biuras pagal šio straipsnio 1 dalies 3 punktą moka išmokas nukentėjusiems tretiesiems asmenims už šiuos Biuro narius:

1) už draudimo įmones ar užsienio valstybių draudimo įmonių filialus – pagal jų sudarytas draudimo sutartis, kurioms taikytina Lietuvos Respublikos teisė;

2) už kitos Europos Sąjungos valstybės narės draudimo įmones – pagal jų sudarytas draudimo sutartis, kurioms taikytina Lietuvos Respublikos teisė.

4. Nukentėjęs trečiasis asmuo taip pat turi teisę kreiptis į Biurą dėl Lietuvos Respublikoje per draudžiamąjį įvykį padarytos žalos administravimo ir išmokos dėl šios žalos mokėjimo, kai kaltininko civilinę atsakomybę apdraudusi kitos valstybės draudimo įmonė (kuri išdavė Lietuvos Respublikoje galiojančią žaliąją kortelę ar kitą transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo liudijimą) nėra paskyrusi savo atstovo pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti Lietuvos Respublikoje arba kaltininko civilinę atsakomybę apdraudusiai kitos Europos Sąjungos valstybės narės draudimo įmonei iškelta bankroto byla ar pradėta likvidavimo procedūra ir draudimo įmonė nėra paskyrusi savo atstovo pretenzijoms dėl padarytos

žalos nagrinėti Lietuvos Respublikoje. Biuras moka išmoką dėl Lietuvos Respublikoje per draudžiamąjį įvykį padarytos žalos nukentėjusiems tretiesiems asmenims, jeigu valstybės, kurios draudimo įmonė apdraudė kaltininko civilinę atsakomybę, nacionalinis draudikų biuras yra pasirašęs Bendradarbiavimo nuostatus arba susitarimą su Biuru dėl reikalavimų tenkinimo abipusio pripažinimo, išskyrus atvejus, kai žalą atlygino kaltininko civilinę atsakomybę apdraudusi draudimo įmonė ar jos atstovas pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti.

5. Kai Biuras moka išmoką pagal šio straipsnio 1 dalį dėl kitoje valstybėje nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos ir administruotos žalos, eismo įvykio metu padarytą žalą administravusiam ir atlyginusiam kitos valstybės nacionaliniam draudikų biurui ar garantiniam fondui kompensuojama prašyme nurodyta suma, vadovaujantis Bendradarbiavimo nuostatais ir kitais žaliosios kortelės sistemą reglamentuojančiais teisės aktais. Kaltininkas sprendimą atlyginti nukentėjusiam trečiajam asmeniui padarytą žalą ar pastarajam išmokėtą sumą gali ginčyti iki jos kompensavimo dienos, pateikdamas Biurui ar kitam atlyginant žalą dalyvaujančiam subjektui eismo įvykio aplinkybių ir (arba) žalos dydžio pagrindimo dokumentus. Kaltininkas, norėdamas gauti informaciją apie atlyginant žalą dalyvaujančius subjektus, turi teisę kreiptis į Biurą, kuris prašomą informaciją turi pateikti ne vėliau kaip per 10 dienų nuo prašymo gavimo dienos. Biuro atsakomybė už išmokos mokėjimą kitos Europos Sąjungos valstybės narės garantiniam fondui, žalos atlyginimo institucijai dėl to, kad žala kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje buvo padaryta šio įstatymo 6 straipsnio 8 dalyje nurodyta į Lietuvos Respubliką įvežama neapdrausta transporto priemone, pasibaigia po 30 dienų, skaičiuojant nuo transporto priemonės pristatymo pirkeiui dienos. Biuras moka išmokas kitos valstybės nacionaliniam draudikų biurui ar kitos valstybės garantiniam fondui ir kitais atvejais, vykdydamas Bendradarbiavimo nuostatų arba susitarimo dėl reikalavimų tenkinimo abipusio pripažinimo reikalavimus.

6. Kai Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje nukentėjęs trečiasis asmuo, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta yra kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kreipiasi dėl patirtos žalos atlyginimo į savo šalyje veikiančią žalos atlyginimo instituciją ar instituciją, įpareigotą atlyginti žalą už draudimo įmonę, kuriai iškelta bankroto byla ar pradėta likvidavimo procedūra, Biuras, atsižvelgdamas į Europos Sąjungos teisės aktus, reglamentuojančius Europos Sąjungos valstybių narių institucijų, atsakingų už žalos atlyginimą, kai draudimo įmonė bankrutuoja ar likviduojama, teises ir pareigas, susitarimų, pasirašytų tarp žalos atlyginimo institucijų, institucijų, atsakingų už žalos atlyginimą, kai draudimo įmonės bankrutuoja ar likviduojamos, ir garantinių fondų, nuostatas, kompensuoja kitos Europos Sąjungos valstybės narės institucijai jos nukentėjusiam trečiajam asmeniui sumokėtą sumą ir sumoka nustatytą atlygį už žalos administravimą, kai yra bent viena iš šių sąlygų:

- 1) kaltininko civilinė atsakomybė apdrausta draudiko ar filialo, esančio Lietuvos

Respublikoje, tačiau per 3 mėnesius nuo pretenzijos dėl padarytos žalos pateikimo atsakingam draudikui arba jo atstovui pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti dienos šis draudikas arba jo atstovas pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti nepateikė nukentėjusiam trečiajam asmeniui motyvuoto atsakymo į pretenziją dėl padarytos eismo įvykio žalos, arba atsakingas draudikas nėra paskyręs savo atstovo pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti kitoje Europos Sąjungoje valstybėje narėje, kurioje nuolat gyvena nukentėjęs trečiasis asmuo;

2) kaltininko, kurio transporto priemonės įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, civilinė atsakomybė nebuvo apdrausta arba per 2 mėnesius nuo nukentėjusio trečiojo asmens pretenzijos dėl padarytos žalos pateikimo kitos valstybės žalos atlyginimo institucijai dienos nepavyko nustatyti kaltininko, kurio transporto priemonės įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, civilinę atsakomybę apdraudusio draudiko;

3) žala padaryta šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytais atvejais ir per 2 mėnesius nuo nukentėjusio trečiojo asmens pretenzijos dėl padarytos žalos pateikimo dienos nebuvo įmanoma nustatyti eismo įvykį sukėlusios transporto priemonės;

4) Lietuvos Respublikoje įvykusio eismo įvykio metu žala padaryta transporto priemone, kurios įprastinė buvimo vieta yra užsienio valstybės teritorijoje, kai nepavyksta nustatyti Europos Sąjungos valstybės narės draudimo įmonės, kuri apdraudė šios transporto priemonės valdytojo civilinę atsakomybę.

18 straipsnis. Biuro, kaip Lietuvos Respublikos žalos atlyginimo institucijos, nagrinėjamos pretenzijos dėl padarytos žalos

1. Biuras atlieka žalos atlyginimo institucijos Lietuvos Respublikoje funkciją ir nagrinėja pretenzijas dėl padarytos žalos bei moka išmoką, kai nukentėjusiam trečiajam asmeniui žala padaryta kitoje valstybėje, kurios nacionalinis draudikų biuras yra žaliosios kortelės sistemos narys, kai yra abi šios sąlygos:

1) nukentėjusio trečiojo asmens nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lietuvos Respublikoje;

2) kaltininko, kurio transporto priemonės įprastinė buvimo vieta yra kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, civilinę atsakomybę apdraudė kitos Europos Sąjungos valstybės narės draudimo įmonė ar filialas (esantys ne Lietuvos Respublikoje).

2. Remdamasis šio straipsnio 1 dalimi, nukentėjęs trečiasis asmuo gali pateikti Biurui pretenziją dėl padarytos žalos, kai yra bent viena iš šių sąlygų:

1) per 3 mėnesius nuo tos dienos, kai pretenzija dėl padarytos žalos pateikta kitos Europos Sąjungos valstybės narės atsakingam draudikui arba jo atstovui pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti, šis draudikas arba jo atstovas pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti nepateikė motyvuoto atsakymo į pretenziją dėl padarytos eismo įvykio žalos;

2) kaltininko civilinę atsakomybę apdraudęs kitos Europos Sąjungos valstybės narės draudikas nėra paskyręs savo atstovo pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti Lietuvos Respublikoje, jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo nėra pateikęs pretenzijos dėl padarytos žalos tiesiogiai atsakingam draudikui arba yra pateikęs pretenziją dėl padarytos žalos tiesiogiai atsakingam draudikui, bet per 3 mėnesius negavo motyvuoto atsakymo į pretenziją dėl padarytos eismo įvykio žalos.

3. Biuras taip pat nagrinėja pretenzijas dėl padarytos žalos ir moka išmoką, kai nukentėjusiam trečiajam asmeniui, kuris nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje, žala padaryta kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, jeigu:

1) per 2 mėnesius nuo eismo įvykio dienos neįmanoma nustatyti draudimo įmonės, kuri apdraudė kaltininko civilinę atsakomybę;

2) per 2 mėnesius nuo eismo įvykio dienos neįmanoma nustatyti transporto priemonės, kuria padaryta žala, jeigu pagal valstybės, kurioje įvyko eismo įvykis, teisės aktus tokia žala yra atlyginama.

4. Pretenzija dėl padarytos žalos Biurui gali būti pateikta pasibaigus šio straipsnio 2 ar 3 dalyje nurodytam terminui. Pretenzija dėl padarytos žalos pateikiama raštu, nurodant eismo įvykio aplinkybes ir pateikiant turimus dokumentus, kuriais pagrindžiamas nukentėjusio trečiojo asmens reikalavimas.

5. Jeigu pretenzija dėl padarytos žalos Biurui teikiama pagal šio straipsnio 2 dalį, Biuras turi ją išnagrinėti ir priimti sprendimą dėl išmokos mokėjimo per 2 mėnesius nuo pretenzijos ir informacijos, reikalingos eismo įvykio aplinkybėms ir padarytai žalai nustatyti, pateikimo dienos.

6. Kai pretenzija dėl padarytos žalos Biurui teikiama pagal šio straipsnio 3 dalį, Biuras turi ją išnagrinėti ir priimti sprendimą dėl išmokos mokėjimo per 3 mėnesius nuo pretenzijos ir informacijos, reikalingos eismo įvykio aplinkybėms ir padarytai žalai nustatyti, pateikimo dienos. Biuras taip pat turi pateikti nukentėjusiam trečiajam asmeniui motyvuotą pasiūlymą atlyginti visą žalą arba žalos dalį arba, jeigu nesutinka su nukentėjusio trečiojo asmens pretenzija, pateikti motyvuotą atsakymą į pretenziją dėl padarytos eismo įvykio žalos. Išmoką Biuras privalo išmokėti per 3 mėnesius nuo motyvuoto pasiūlymo atlyginti visą žalą arba žalos dalį priėmimo dienos.

7. Jeigu išmokėti išmokos per šiame straipsnyje nurodytus terminus neįmanoma dėl to, kad trūksta dokumentų, būtinų eismo įvykio aplinkybėms, draudžiamojo įvykio faktui ar žalos dydžiui nustatyti, Biuras turi išmokėti išmoką per 14 dienų, skaičiuojant nuo dienos, kai gauta visa reikalinga informacija ir dokumentai. Paaiškėjus, kad atsakinga draudimo įmonė arba jos atstovas pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti pateikia pagrįstą atsakymą, Biuras nutraukia pretenzijos dėl padarytos žalos nagrinėjimą. Biuras taip pat nutraukia pretenzijos dėl padarytos žalos nagrinėjimą, jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo kaltininką ar atsakingą draudimo įmonę padavė į

teismą dėl žalos atlyginimo ar kitos valstybės atsakingos institucijos pateikė informaciją, kad dėl šio eismo įvykio pradėtas ikiteisminis tyrimas ar teismo procesas dėl nukentėjusio trečiojo asmens veiksmų, arba tapo žinoma, kad nukentėjęs trečiasis asmuo dėl žalos atlyginimo kreipėsi į kitos valstybės instituciją, atsakingą už žalos atlyginimą. Sprendimas dėl išmokos mokėjimo priimamas pagal Europos Sąjungos teisės aktus, reglamentuojančius Europos Sąjungos valstybių narių institucijų, atsakingų už žalos atlyginimą, kai draudimo įmonė bankrutuoja ar likviduojama, teises ir pareigas, sutarčių, pasirašytų tarp žalos atlyginimo institucijų, institucijų, atsakingų už žalos atlyginimą, kai draudimo įmonė bankrutuoja ar likviduojama, ir garantinių fondų, nuostatas.

8. Apie gautą nukentėjusio trečiojo asmens pretenziją dėl padarytos žalos ir jos nagrinėjimo terminus Biuras šio straipsnio 7 dalyje nurodytose sutartyse nustatyta tvarka ir terminais praneša kitos Europos Sąjungos valstybės narės atsakingam draudikui arba jo atstovui tokioms pretenzijoms nagrinėti Lietuvos Respublikoje, kitos Europos Sąjungos valstybės narės žalos atlyginimo institucijai, institucijai, atsakingai už žalos atlyginimą, kai draudimo įmonė bankrutuoja ar likviduojama, ir (ar) garantiniam fondui bei už padarytą žalą atsakingam asmeniui, jeigu jis yra žinomas.

19 straipsnis. Išmokos mokėjimo tvarka

1. Atsakingas draudikas, jo atstovas pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti ar Biuras (išskyrus šio įstatymo 17 straipsnio 5 ir 6 dalyse, 18 ir 20 straipsniuose nurodytus atvejus) privalo išmokėti išmoką per 30 dienų nuo pretenzijos dėl padarytos žalos pateikimo dienos.

2. Jeigu per šio straipsnio 1 dalyje nurodytą terminą neįmanoma iširti aplinkybių, būtinų draudžiamojo įvykio faktui ar žalos dydžiui nustatyti, išmoka mokama per 14 dienų, skaičiuojant nuo dienos, kai šias aplinkybes būtų įmanoma baigti tirti dedant reikiamas pastangas, tačiau ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo pretenzijos dėl padarytos žalos pateikimo dienos (išskyrus atvejus, kai žalos atlyginimo nustatymas priklauso nuo sprendimo baudžiamojoje, administracinėje ar civilinėje byloje). Jeigu išmoka mokama priėmus sprendimą baudžiamojoje, administracinėje ar civilinėje byloje, ji turi būti sumokama per 14 dienų nuo įsiteisėjusio sprendimo, nuosprendžio ar nutarimo gavimo dienos.

3. Atsakingas draudikas, jo atstovas pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti arba Biuras per 30 dienų (arba šio straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju – per 3 mėnesius) nuo pretenzijos dėl padarytos žalos pateikimo dienos turi pateikti motyvuotą atsakymą į pretenziją dėl padarytos eismo įvykio žalos.

4. Atsakingas draudikas, jo atstovas pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti arba Biuras, praleidę šio straipsnio 1–3 dalyse arba šio įstatymo 20 straipsnio 6 dalyje nustatytus terminus, privalo už kiekvieną pavėluotą dieną mokėti 0,04 procento delspinigius nuo sumos, kurią sumokėti

praleistas terminas. Draudimo priežiūros institucija atsakingam draudikui ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės draudimo įmonės atstovui pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti, paskirtam Lietuvos Respublikoje, taip pat gali taikyti poveikio priemones, nustatytas Draudimo įstatyme.

5. Išmoka mokama, kai yra nustatytas draudžiamąjo įvykio faktas ir žalos dydis, jeigu apie eismo įvykį buvo pranešta policijai, išskyrus atvejus, kai apie eismo įvykį nebuvo pranešta policijai teisės aktuose, reglamentuojančiuose atvejus, kada nebūtina apie eismo įvykį pranešti policijai, nustatytais atvejais, o nukentėjęs trečiasis asmuo pateikė atsakingam draudikui arba Biurui turimus eismo įvykio ir žalos įrodymus, laikėsi draudiko ar Biuro nurodymų, jeigu jie buvo duoti, leido draudikui ar Biurui susipažinti su dokumentais, galinčiais įrodyti padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį, taip pat suteikė galimybę ištirti per eismo įvykį padarytos žalos priežastis ir nustatyti jos dydį, atsižvelgdamas į šio įstatymo 15 straipsnio nuostatas išsaugojo sugadintą ar sunaikintą transporto priemonę ar kitą turtą tokį, koks jis buvo po eismo įvykio, ir pretenziją dėl padarytos žalos pateikė per šio įstatymo 16 straipsnio 4 dalyje nustatytą terminą. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo nevykdė šioje dalyje nurodytų įpareigojimų ar juos vykdė netinkamai ir tai turėjo įtakos žalos padarymo aplinkybių tyrimui ar padidino žalą, draudikas ar Biuras gali sumažinti išmoką.

6. Atsakingas draudikas ar Biuras moka nukentėjusiam trečiajam asmeniui tik įrodymais pagrįstos žalos dydžio išmoką, neviršijančią šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytų draudimo sumų, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos atlyginimo. Nukentėjusio trečiojo asmens pageidavimu draudikas ar Biuras išmoką perveda tiesiogiai nukentėjusio trečiojo asmens pasirinktai turtą remontuojančiai įmonei. Žala asmeniui jo pasirinkimu gali būti atlyginama mokant periodines išmokas arba visos žalos dydžio vienkartinę išmoką. Mokant vienkartinę išmoką, surašomas susitarimas dėl visos žalos, kuri nustatyta vadovaujantis gautais dokumentais, atlyginimo. Jeigu draudėjas yra atlyginęs žalą nukentėjusiam trečiajam asmeniui, išmoka draudėjui mokama tik tuo atveju, jei draudėjas buvo gavęs atsakingo draudiko rašytinį sutikimą atlyginti žalą arba jei draudėjas įrodo, kad draudikas nepagrįstai nedavė tokio sutikimo.

7. Kai yra keli nukentėję tretieji asmenys ir žalai atlyginti neužtenka draudimo sumos, atsakingas draudikas ar Biuras moka išmokas proporcingai kiekvieno nukentėjusio trečiojo asmens patirtai žalai.

8. Jeigu išmokėjęs išmoką paaiškėja, kad teisę į žalos atlyginimą turi ir kiti nukentėję tretieji asmenys, negavę išmokos, atsakingas draudikas ar Biuras turi išmokėti išmoką šiems asmenims, neviršydamas likusios draudimo sumos.

9. Jeigu už žalą yra atsakingi keli asmenys, atitinkami atsakingi draudikai ir Biuras moka išmoką nukentėjusiam trečiajam asmeniui proporcingai už žalą atsakingo asmens kaltei. Šis

reikalavimas netaikomas draudikui, jeigu pagal šį įstatymą yra sudarytos kelios draudimo sutartys dėl tos pačios transporto priemonės tam pačiam ar iš dalies sutampančiam sutarties galiojimo laikotarpiui. Tokiu atveju išmoka mokama vadovaujantis šio įstatymo 6 straipsnio 10 dalies nuostatomis.

10. Asmenys, kurie turi regresą ar subrogacijos teisę į žalą padariusį asmenį, pretenziją dėl išmokos gali pateikti tiesiogiai kaltininko civilinę atsakomybę apdraudusiam draudikui arba, jeigu tokio nėra, žalą padariusiam asmeniui.

11. Jeigu nukentėjusio trečiojo asmens reikalavimai nėra visiškai patenkinti pagal savanoriškojo draudimo sutartį, Biuras ar draudikas moka pagal tokį reikalavimą neatlygintos žalos dydžio išmoką. Draudimo įmonei patenkinus nukentėjusio trečiojo asmens reikalavimus pagal savanoriškojo draudimo sutartį, ji negali reikalauti iš Biuro grąžinti šiuo pagrindu išmokėtų sumų.

12. Biuras negali reikalauti, kad nukentėjęs trečiasis asmuo koku nors būdu įrodytų, kad kaltininkas negali atlyginti žalos arba atsisako tai padaryti.

13. Kilus draudiko ir Biuro ginčui dėl to, kuris iš jų turi mokėti išmoką nukentėjusiam trečiajam asmeniui, kol bus visiškai išspręstas ginčas, išmoką išmoka Biuras per 30 dienų nuo nukentėjusio trečiojo asmens pretenzijos dėl padarytos žalos pateikimo Biurui dienos. Jeigu per 30 dienų neįmanoma iširti aplinkybių, būtinų žalos atlyginimo pagrindui ar mokėtinos išmokos dydžiui nustatyti, išmoka mokama šio straipsnio 2 dalyje nurodytais terminais. Jeigu Biurui išmokėjus išmoką paaiškėja, kad išmoką mokėti turėjo draudikas, draudikas grąžina Biurui išmoką, žalai administruoti išleistas lėšas ir atlygina dėl to patirtas papildomas išlaidas.

14. Eismo įvykio metu padarytos žalos administravimo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklės tvirtina Vyriausybė.

20 straipsnis. Išmokos mokėjimas už draudikus, kuriems iškelta bankroto byla ar pradėta likvidavimo procedūra

1. Nukentėjęs trečiasis asmuo, norėdamas gauti išmoką iš Biuro šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytu atveju, pats ar per savo atstovą privalo pateikti Biurui pretenziją dėl padarytos žalos kartu su visa informacija, reikalinga eismo įvykio aplinkybėms nustatyti ir eismo įvykio metu padarytai žalai atlyginti. Gavęs pretenziją dėl padarytos žalos Biuras ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo pretenzijos gavimo dienos apie tai raštu informuoja atsakingą draudiką, kuriam iškelta bankroto byla ar pradėta likvidavimo procedūra dėl bankroto, ir kitos Europos Sąjungos valstybės narės instituciją, atsakingą už žalos atlyginimą, kai draudimo įmonė bankrutuoja ar likviduojama, kurių pagrindinė buveinė yra toje valstybėje. Atsakingas draudikas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pranešimo gavimo dienos raštu informuoja Biurą apie

išmokos išmokėjimą pagal pateiktą pretenziją dėl padarytos žalos arba atsisakymą priimti atsakomybę pagal pateiktą pretenziją.

2. Kai pretenziją dėl padarytos žalos nukentėjęs trečiasis asmuo yra pateikęs bankrutuojančiam draudikui, Biuras perima iš bankrutuojančio draudiko nemokumo administratoriaus nukentėjusio trečiojo asmens pretenziją ir turimus žalos įrodymo dokumentus, tačiau Biuras neperima bankrutuojančio draudiko draudimo sutarčių ir iš jų kylančių teisių ir pareigų. Bankrutuojančio draudiko nemokumo administratorius šiuos dokumentus privalo perduoti Biurui per 3 mėnesius nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos. Biuras neatsako už bankrutuojančio draudiko išmokos mokėjimo termino praleidimą. Biuras, perimdamas iš bankrutuojančio draudiko su žalos padarymu susijusius dokumentus, atlygina žalą nukentėjusiems tretiesiems asmenims, turintiems teisę gauti išmoką pagal galiojančias draudimo sutartis.

3. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo yra kreipęsis į teismą, reikalaudamas iš kaltininko arba draudiko, kuriam iškelta bankroto byla, žalos atlyginimo, Biuras negali būti traukiamas atsakovu tokioje byloje vietoj bankrutuojančio draudiko, tačiau nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę kreiptis tiesiogiai į Biurą, kad šio įstatymo nustatyta tvarka būtų nustatyta eismo įvykio metu padaryta žala ir išmokėta išmoka. Nukentėjęs trečiasis asmuo taip pat turi teisę kreiptis į Biurą dėl išmokos mokėjimo ir tais atvejais, kai nukentėjęs asmuo jau yra prisiteisęs žalos atlyginimą iš bankrutuojančio draudiko. Biurui atlyginus žalą ar žalos dalį, nukentėjęs trečiasis asmuo neturi teisės reikalauti iš kaltininko ar bankrutuojančio draudiko atlyginti tą žalą ar žalos dalį.

4. Pateikus pretenziją dėl padarytos žalos Biurui šio straipsnio 1 ar 3 dalyje nustatytais atvejais arba Biurui perėmus bankrutuojančio draudiko turimus žalos įrodymo dokumentus, nukentėjęs trečiasis asmuo negali būti įtraukiamas į bankrutuojančio draudiko kreditorių sąrašą.

5. Biuras, gavęs nukentėjusio trečiojo asmens pretenziją dėl padarytos žalos ir dokumentus apie eismo įvykio aplinkybes ir žalą, vadovaudamasis šiuo įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais Biuro kompetencijai priskirtų žalų administravimą ir išmokų mokėjimą, administruoja žalą ir, nustatęs žalos atlyginimo pagrindą ir išmokos dydį, ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo pretenzijos dėl padarytos žalos gavimo dienos pateikia motyvuotą pasiūlymą atlyginti visą žalą arba žalos dalį ir moka nukentėjusiam trečiajam asmeniui išmoką arba, jeigu nesutinka su nukentėjusio trečiojo asmens pretenzija, pateikia motyvuotą atsakymą į pretenziją dėl padarytos eismo įvykio žalos.

6. Biuras privalo išmokėti išmoką per 3 mėnesius nuo motyvuoto pasiūlymo atlyginti visą žalą arba žalos dalį priėmimo dienos.

7. Draudėjas, šio įstatymo 19 straipsnio 6 dalyje nurodytu atveju įgijęs teisę į išmoką, turi visas šiame straipsnyje nustatytas nukentėjusio trečiojo asmens teises.

8. Pagal šį straipsnį išmoką išmokėjęs Biuras tampa Lietuvos Respublikoje įsteigto bankrutuojančio draudiko kreditoriumi.

9. Šio įstatymo 22 straipsnyje nurodytais atvejais bankrutuojantis draudikas turi teisę reikalauti iš šio įstatymo 22 straipsnyje nurodytų asmenų grąžinti Biuro pagal šį straipsnį dėl padarytos žalos sumokėtas sumas.

21 straipsnis. Atleidimas nuo išmokos mokėjimo

1. Atsakingas draudikas ar Biuras atleidžiamas nuo išmokos mokėjimo, jeigu:

1) eismo įvykį lėmė karo veiksmai, teroristinis išpuolis ar branduolinės energijos poveikis;
2) žala padaryta vežamam už užmokestį kroviniui ar bagažui, esančiam kaltininko transporto priemonėje;

3) žala patiriama netekus grynųjų pinigų, bižuterijos, juvelyrinių ir meno dirbinių, vertybinių popierių, dokumentų, filatelijos, numizmatikos ar panašių rinkinių arba daiktų;

4) žala padaryta naudojant transporto priemonę ne taip, kaip tai nustatyta šio įstatymo 2 straipsnio 18 dalyje.

2. Atsakingas draudikas atleidžiamas nuo pareigos mokėti išmoką nukentėjusiems tretiesiems asmenims, savo noru buvusiems transporto priemonėje, kuria padaryta žala, jeigu draudikas įrodo, kad jie žinojo, jog ta transporto priemonė buvo vogta.

3. Biuras nemoka išmokos nukentėjusiam trečiajam asmeniui, jeigu žalą atlygina kaltininkas ar kitas asmuo arba dėl padarytos žalos išmoką nukentėjusiam trečiajam asmeniui išmokėjo atsakingas draudikas.

4. Biuras atleidžiamas nuo išmokos mokėjimo nukentėjusiems tretiesiems asmenims, savo noru pasinaudojusiems transporto priemone, kuria padaryta žala, jeigu Biuras įrodo, kad jie žinojo, jog transporto priemonė nebuvo apdrausta.

22 straipsnis. Draudiko sumokėtų išmokų grąžinimas

1. Draudikas, sumokėjęs išmoką, turi teisę reikalauti, kad sumokėtas dėl padarytos žalos sumas grąžintų už žalos padarymą atsakingas asmuo (transporto priemonę vairavęs asmuo arba kitas teisės aktų, reglamentuojančių civilinės atsakomybės sąlygas, nustatyta tvarka už žalos padarymą atsakingas asmuo), jeigu jis arba asmuo, už kurį jis atsako:

1) vairavo transporto priemonę neblaivus, apsvaigęs nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, taip pat vartojo alkoholį ar kitas narkotines, psichotropines ar kitas psichiką veikiančias medžiagas po eismo įvykio iki jo aplinkybių nustatymo arba vengė blaivumo ar apsvaigimo patikrinimo;

2) vairavo techniškai netvarkingą transporto priemonę, kai ją naudoti draudžia teisės aktai,

reglamentuojantys transporto priemonių saugos klausimus, ir eismo įvykis įvyko dėl šios priežasties;

3) padarė žalą neturėdamas teisėto pagrindo vairuoti transporto priemonės ar neturėdamas teisės vairuoti šios rūšies transporto priemonės;

4) pasišalino iš įvykio vietos;

5) padarė žalą tyčia.

2. Jeigu eismo įvykyje dalyvavusios apdraustos transporto priemonės valdytojas nevykdė šio įstatymo 12 straipsnyje nustatytų pareigų ar jas vykdė netinkamai arba padidino žalą dėl savo kaltės, draudikas turi teisę reikalauti iš transporto priemonės valdytojo grąžinti išmokėtą sumą ar jos dalį. Jeigu draudėjas nevykdė draudimo sutartyje nustatytų pareigų ar jas vykdė netinkamai, draudikas turi teisę reikalauti, kad draudėjas grąžintų išmokėtą išmoką ar jos dalį. Draudiko reikalaujamos grąžinti sumos dydis nustatomas atsižvelgiant į nustatytų pareigų pažeidimą, pažeidimo priežastinį ryšį su eismo įvykiu, dėl pažeidimo ar pareigų nevykdymo atsiradusios žalos dydį, kitas reikšmingas aplinkybes, kaip nustatyta Vyriausybės tvirtinamose eismo įvykio metu padarytos žalos administravimo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklėse.

3. Jeigu draudikui išmokėjęs išmoką arba jos dalį nukentėjusiam trečiajam asmeniui paaiškėja, kad nukentėjęs trečiasis asmuo pateikė klaidingą informaciją ir dėl to buvo neteisingai apskaičiuota ir neteisėtai išmokėta išmoka ir atlyginta žala arba nukentėjusiam trečiajam asmeniui žalą atlygino už žalos atlyginimą atsakingi asmenys, draudiko reikalavimu nukentėjęs trečiasis asmuo privalo grąžinti neteisėtai gautą išmoką arba jos dalį.

4. Draudikas, sumokėjęs išmoką nukentėjusiam trečiajam asmeniui vadovaudamasis šio įstatymo 1 straipsnio 3 dalimi, turi teisę dėl išmokėtų sumų, žalai administruoti išleistų lėšų grąžinimo ir dėl to patirtų papildomų išlaidų atlyginimo kreiptis tik į renginio organizatorių.

23 straipsnis. Biuro sumokėtų išmokų grąžinimas

1. Biuras turi teisę reikalauti, kad už žalos padarymą atsakingas asmuo arba asmuo, neįvykdęs pareigos sudaryti draudimo sutartį, grąžintų dėl padarytos žalos išmokėtą sumą, jeigu išmoka buvo sumokėta pagal šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 1 punktą.

2. Biuras turi teisę reikalauti, kad nustatytas už žalos padarymą atsakingas asmuo grąžintų dėl padarytos žalos išmokėtą sumą, jeigu išmoka buvo sumokėta pagal šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 2 punktą.

3. Biuras, šio įstatymo 18 straipsnyje nustatyta tvarka sumokėjęs išmoką nukentėjusiems tretiesiems asmenims, dėl išmokėtų sumų, žalai administruoti išleistų lėšų grąžinimo ir dėl to patirtų papildomų išlaidų atlyginimo turi teisę kreiptis į:

1) žalos atlyginimo instituciją kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje yra

kaltininko draudimo įmonė, – kai žala padaryta apdrausta transporto priemone, tačiau kaltininko draudimo įmonė ar jos atstovas pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti neatlygino žalos;

2) garantinį fondą kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje yra kaltininko transporto priemonės įprastinė buvimo vieta, – kai negalima nustatyti atsakingo Europos Sąjungos valstybės narės draudiko;

3) garantinį fondą kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje įvyko eismo įvykis, – kai negalima nustatyti transporto priemonės, kuria padaryta žala;

4) garantinį fondą kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje įvyko eismo įvykis, – kai žala padaryta transporto priemone, kurios įprastinė buvimo vieta yra užsienio valstybėje.

4. Biuras, išmokėjęs išmoką nukentėjusiam trečiajam asmeniui, vadovaudamasis Bendradarbiavimo nuostatais arba nacionalinių draudikų biurų susitarimais ar kitomis sutartimis su kitų valstybių institucijomis, dalyvaujančiomis atlyginant žalą, turi teisę reikalauti, kad išmokėtą išmoką, žalai administruoti išleistas lėšas jam grąžintų ir dėl to patirtas papildomas išlaidas atlygintų kitos valstybės atsakingas draudikas, kitos valstybės nacionalinis draudikų biuras, žalos atlyginimo institucija, kitos Europos Sąjungos valstybės narės institucija, atsakinga už žalos atlyginimą, kai draudimo įmonė bankrutuoja ar likviduojama, ar garantinis fondas.

5. Biuras, išmokėjęs kitos Europos Sąjungos valstybės narės žalos atlyginimo institucijai ar institucijai, atsakingai už žalos atlyginimą, kai draudimo įmonė bankrutuoja ar likviduojama, reikalaujamą sumą, turi teisę išmokėtas sumas susigrąžinti iš atsakingo draudiko, atsakingo už žalos padarymą asmens ar asmens, neįvykdžiusio pareigos sudaryti draudimo sutartį, arba kitos valstybės nacionalinio draudikų biuro, žalos atlyginimo institucijos ar garantinio fondo, jeigu yra prisiėmus atsakomybę už tokį žalos padarymo atvejį pagal Europos Sąjungos teisės aktus, reglamentuojančius Europos Sąjungos valstybių narių institucijų, atsakingų už žalos atlyginimą, kai draudimo įmonė bankrutuoja ar likviduojama, teises ir pareigas, Bendradarbiavimo nuostatus, nacionalinių draudikų biurų susitarimus arba sutarčių su kitų valstybių institucijomis, dalyvaujančiomis atlyginant žalą, nuostatus.

6. Biuras, išmokėjęs išmoką už vieną iš savo narių, turi teisę susigrąžinti iš šio draudiko išmokėtas sumas.

7. Jeigu Biurui išmokėjus išmoką arba jos dalį nukentėjusiam trečiajam asmeniui paaiškėja, kad nukentėjęs trečiasis asmuo pateikė klaidingą arba melagingą informaciją ir dėl to buvo neteisingai apskaičiuota bei neteisėtai išmokėta išmoka ir atlyginta žala, išmoka arba jos dalis buvo išmokėta be teisinio pagrindo arba žalą nukentėjusiam trečiajam asmeniui atlygino už žalos atlyginimą atsakingi asmenys, Biuro reikalavimu nukentėjęs trečiasis asmuo privalo grąžinti neteisėtai gautą išmoką arba jos dalį.

8. Biuras, sumokėjęs išmoką nukentėjusiam trečiajam asmeniui vadovaudamasis šio

įstatymo 1 straipsnio 3 dalimi, turi teisę dėl išmokėtų sumų, žalai administruoti išleistų lėšų grąžinimo ir dėl to patirtų papildomų išlaidų atlyginimo kreiptis tik į renginio organizatorių.

IV SKYRIUS

BIURAS

24 straipsnis. Biuro samprata ir statusas

1. Biuras – draudikų, kuriems leidžiama vykdyti Lietuvos Respublikoje transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą, asociacija, atliekanti šio įstatymo nustatytas funkcijas. Biuras yra pelno nesiekianti organizacija.

2. Biuras, organizuodamas ir koordinuodamas tarptautinį bendradarbiavimą transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo srityje, gali vartoti savo pavadinimą anglų kalba.

25 straipsnis. Biuro funkcijos

Biuras atlieka šias funkcijas:

- 1) koordinuoja draudikų veiklą, susijusią su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu;
- 2) administruoja žalas, moka išmokas šio įstatymo 17, 18 ir 20 straipsniuose nurodytais atvejais ir už kitos valstybės atsakingą draudiką (jo vardu ir sąskaita) šio įstatymo 19 straipsnio 10 dalyje nurodytiems subjektams, jeigu draudikas nėra paskyręs Lietuvos Respublikoje atstovo pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti;
- 3) administruoja žalas ir moka išmokas pagal žaliosios kortelės sistemą reglamentuojančių teisės aktų ir susitarimų su analogiškais kitų valstybių informacijos teikimo, žalos administravimo ir atlyginimo institucijomis reikalavimus;
- 4) kaupia informaciją, susijusią su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, valdo duomenų bazę, tvarko Biuro funkcijoms įgyvendinti būtinus duomenis (įskaitant asmens duomenis);
- 5) organizuoja ir koordinuoja tarptautinį bendradarbiavimą transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo srityje ir sudaro atitinkamas sutartis su Biurų taryba ir analogiškais kitų valstybių informacijos teikimo, žalos administravimo ir atlyginimo institucijomis;
- 6) atlieka Biurui pavestas Biurų tarybos nario funkcijas, vykdo įsipareigojimus, atsirandančius iš susitarimų su kitų valstybių nacionaliniais draudikų biurais, atlieka kitas funkcijas pagal žaliosios kortelės sistemą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus;

7) atsižvelgdamas į žaliosios kortelės sistemą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, priima reikalingus sprendimus dėl žaliųjų kortelių, galiojančių kitose valstybėse, išdavimo;

8) vadovaudamasis Bendradarbiavimo nuostatais, skiria ir atšaukia užsienio valstybių draudimo įmonių atstovus pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti Lietuvos Respublikoje, tvarko ir teikia duomenis apie draudimo įmonių atstovus pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti;

9) susigražina iš šiame įstatyme nustatytų asmenų išmokėtas sumas, žalai administruoti išleistas lėšas ir dėl to patirtas papildomas išlaidas, vykdo pažeidimų, kurių metu neteisėtai naudojamosi transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistema, prevenciją;

10) atlieka šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodytos pareigos sudaryti draudimo sutartį vykdymo stebėseną;

11) teikia prie transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistemos veikimo užtikrinimo prisidedančioms institucijoms informaciją apie transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą;

12) atlieka kitas šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, Biuro įstatuose ir eismo saugumo nuostatas reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

26 straipsnis. Biuro teisės

1. Biuras, atlikdamas jam pavestas funkcijas, turi šias teises:

- 1) turėti sąskaitų bankuose;
- 2) sudaryti sutartis ir prisiimti įsipareigojimus;
- 3) valdyti, naudoti jam priklausančią turtą bei lėšas ir jais disponuoti;
- 4) steigti filialus ir atstovybes;

5) neatlygintinai gauti iš valstybės registrų, juridinių ir fizinių asmenų šiame įstatyme nustatytoms funkcijoms atlikti reikalingą informaciją ir duomenis (įskaitant asmens duomenis), juos kaupti ir jais naudotis;

6) tvarkyti asmens duomenis, laikydamasis Reglamento [\(ES\) 2016/679](#) reikalavimų teikti tretiesiems asmenims turimą informaciją (įskaitant asmens duomenis), reikalingą transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistemos veikimui užtikrinti;

7) keistis su kitų valstybių nacionaliniais draudikų biurais informacija, reikalinga įgyvendinant žaliosios kortelės sistemą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus ir vykdant įsipareigojimus, atsirandančius iš susitarimų su kitų valstybių nacionaliniais draudikų biurais;

8) rengti ir teikti valstybės institucijoms ir įstaigoms pasiūlymus dėl teisės aktų, reglamentuojančių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą,

rengimo ir tobulinimo;

9) iš šio įstatymo 27 straipsnio 4 dalyje nurodytų tokius duomenis tvarkančių subjektų gauti reikalingus duomenis (įskaitant asmens duomenis), kad šio įstatymo ir Civilinio kodekso nustatyta tvarka galėtų atlikti veiksmus, susijusius su išmokėtų sumų susigrąžinimu;

10) iš šio įstatymo 27 straipsnio 4 dalyje nurodytų tokius duomenis tvarkančių subjektų gauti reikalingus duomenis (įskaitant asmens duomenis), kad galėtų atlikti veiksmus, susijusius su transporto priemonių valdytojų padarytų žalų administravimu, mokėtų išmokas ir pasirašytų šiai teisei įgyvendinti būtinas sutartis;

11) pavesti kitiems kompetentingiems subjektams administruoti Biuro kompetencijai priskirtas žalas, mokėti išmokas, susigrąžinti išmokėtas sumas ir skolą Biurui, sumokėti už tokių žalų administravimą ir pasirašyti šiai teisei įgyvendinti būtinas sutartis;

12) nustatyti Biuro kompetencijai priskirtų žalų administravimo ir išmokų mokėjimo tvarką, kiek tai neprieštarauja šiam įstatymui ir jo įgyvendinamiesiems teisės aktams;

13) jungtis į tarptautines organizacijas ir dalyvauti jų veikloje.

2. Biuras naudojasi ir kitomis šiame įstatyme ir Biuro įstatuose nustatytomis teisėmis, kiek tai neprieštarauja šio įstatymo nuostatomis.

27 straipsnis. Duomenų bazė

1. Siekiant užtikrinti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistemos veikimą ir Biuro veiklą pagal šio įstatymo ir tarptautinės teisės aktų transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo srityje reikalavimus, prisidėti prie saugaus eismo automobilių keliais užtikrinimo būtini duomenys (įskaitant asmens duomenis) tvarkomi duomenų bazėje, kurios tvarkytojas yra Biuras. Biuras yra duomenų bazėje tvarkomų asmens duomenų valdytojas. Biuras, atlikdamas informacijos centro funkciją, kitas jam pavestas funkcijas ir įgyvendindamas šio įstatymo nuostatas, turi užtikrinti šio straipsnio 2 dalyje nurodytų duomenų (įskaitant asmens duomenis) tvarkymą ir pateikimą asmenims, kurie turi teisę gauti tokią informaciją.

2. Duomenų bazėje tvarkomi šie duomenys:

1) transporto priemonės, kurios įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, registracijos numeris ir kiti transporto priemonės identifikavimo, registravimo ir techniniai duomenys, taip pat transporto priemonės valdytojo tapatybės identifikavimo (vardas, pavardė (pavadinimas), asmens (įmonės) kodas ir (arba) gimimo data, o jeigu jų nėra, – kiti asmenų identifikuojantys kodai, gauti iš valstybės registru) ir kontaktiniai duomenys;

2) transporto priemonių, kurioms pagal Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių teisės aktus, reglamentuojančius transporto priemonių valdytojų civilinės

atsakomybės privalomąjį draudimą, netaikomas reikalavimas draustis transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, sąrašas ir informacija apie tai, kas atlygina jų padarytą žalą;

3) informacija apie draudimo sutartis ir draudimo liudijimus (draudimo liudijimo numeris, draudimo sutarties galiojimo laikotarpis (jeigu draudimo liudijimo galiojimo terminas pasibaigęs, nurodoma draudimo apsaugos galiojimo pabaigos data), draudiko pavadinimas ir kita informacija, įrašoma draudimo liudijime);

4) informacija apie žaliąsias korteles (numeris, galiojimo laikotarpis, galiojimo teritorija ir kita informacija, įrašyta žaliojoje kortelėje);

5) informacija apie draudikus (registracijos valstybė, pavadinimas, kodas, kontaktiniai duomenys ir kita informacija) ir jų atstovus pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti (registracijos valstybė, pavadinimas, kodas, kontaktiniai duomenys, veiklos pradžios ir pabaigos datos ir kita informacija);

6) informacija apie kitų Europos Sąjungos valstybių narių institucijas arba organizacijas (registracijos valstybė, organizacijos tipas, pavadinimas, kodas, kontaktiniai duomenys, veiklos pradžios ir pabaigos datos ir kita informacija), atsakingas už žalos atlyginimą per eismo įvykį nukentėjusiems tretiesiems asmenims;

7) informacija apie transporto priemones (registracijos numeris ir kiti transporto priemonės identifikavimo, registravimo ir techniniai duomenys) – eismo įvykių Lietuvos Respublikoje dalyvės;

8) informacija apie eismo įvykius, juos sukėlusius ir eismo įvykyje nukentėjusius trečiuosius asmenis (identifikavimo (vardas, pavardė (pavadinimas), asmens (įmonės) kodas ir (arba) gimimo data) ir kontaktiniai duomenys, kiti duomenys, susiję su žalos padarymu, nustatymu ir atlyginimu), taip pat su pranešimais apie eismo įvykius, žalos padarymu, nustatymu ir jos atlyginimu susijusi informacija (įskaitant sveikatos duomenis);

9) kitų valstybių informacijos centrų teikiama informacija apie transporto priemones (registracijos numeris ir kiti transporto priemonės identifikavimo duomenys), jų draustumą (draudimo sutarties ar liudijimo numeris, tipas, galiojimo laikotarpis, šio dokumento skaitmeninė kopija) ir atstovus pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti;

10) informacija apie už eismo įvykio metu padarytą žalą ir jos atlyginimą atsakingus asmenis (identifikavimo (vardas, pavardė (pavadinimas), asmens (įmonės) kodas ir (arba) gimimo data) ir kontaktiniai duomenys, kiti duomenys, susiję su išmokėtų ir kitų dėl žalos administravimo priklausančių sumų susigrąžinimu) (įskaitant sveikatos duomenis);

11) informacija apie per eismo įvykį padarytų žalų administravimą (numatomi įsipareigojimai, patirtą žalą pagrindžiantys duomenys (įskaitant asmens sveikatos duomenis) ir

kita žalai administruoti svarbi informacija) ir išmokų mokėjimą.

3. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo kreipiasi dėl žalos asmens sveikatai atlyginimo pagal šio įstatymo 17, 18 ar 20 straipsnius, Biuras tvarko sveikatos duomenis tiek, kiek būtina žalai administruoti ir (arba) siekiant susigrąžinti išmokėtą sumą. Šiuos duomenis tvarko tik asmenys, kuriems Biuras pavedė administruoti ar atlyginti žalą, įgyvendinant šio įstatymo 23 straipsnio nuostatas.

4. Duomenų bazėje tvarkomus duomenis Biurui, kiek būtina šio įstatymo nuostatų įgyvendinimui užtikrinti, privalo neatlygintinai teikti duomenis teikiantys subjektai – valstybės registrų tvarkytojai, įmonės, įstaigos ir organizacijos, įpareigos tvarkyti duomenis pagal šių subjektų veiklą reglamentuojančius teisės aktus, draudikai, draudėjai, transporto priemonių savininkai, transporto priemonių valdytojai, eismo įvykio dalyviai ir liudininkai, Biuro skolininkai. Draudikai duomenis apie sudarytas draudimo sutartis, išduotus draudimo liudijimus, su žalos padarymu susijusią informaciją ir šių duomenų pasikeitimus, informaciją apie pasibaigusį draudimo liudijimo galiojimą nedelsdami perduoda Biurui jo nustatytomis elektroninėmis priemonėmis. Draudikai duomenis apie paskirtus atstovus pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti privalo pateikti nedelsdami, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo atstovo paskyrimo dienos. Jeigu duomenys pasikeičia, Biurui duomenis teikiantys subjektai ir draudikai privalo juos nedelsdami atnaujinti.

5. Pasibaigus draudimo sutartims, duomenų bazėje tvarkomi duomenys apie draudimo sutartis ir draudimo liudijimus (įskaitant asmens duomenis) turi būti saugomi 7 metus. Baigus administruoti žalų bylas, duomenų bazėje tvarkomi duomenys (įskaitant asmens duomenis) apie eismo įvykį ir žalos atlyginimą turi būti saugomi 10 metų, išskyrus atvejus, kai aktualūs duomenys reikalingi ilgesnį terminą įsiskolinimui išieškoti.

6. Biuras duomenų bazėje esančią informaciją (įskaitant asmens duomenis) neatlygintinai teikia kitų valstybių nacionaliniams draudikų biurams, informacijos centrams, žalos atlyginimo institucijoms, garantiniams fondams, nemokumo administratoriams, privalomąjį draudimą kontroliuojančioms institucijoms, Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme nurodytiems susijusiems registrams ir valstybės informacinėms sistemoms, valstybės institucijoms ir įstaigoms jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytoms funkcijoms atlikti, draudikams, perdraudikams, nukentėjusiems per eismo įvykį asmenims ir kitiems asmenims, kurie turi teisę gauti tokio pobūdžio informaciją. Duomenų bazės informacija teikiama duomenų teikimo sutartyse nustatyta tvarka ir apimtimi, išskyrus šio straipsnio 7 dalyje nurodytus atvejus, kai informacija apie konkretų eismo įvykį, draudimo sutarties ar liudijimo galiojimą teikiama prašymą gavus raštu. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo galiojimui nustatyti Biuro interneto svetainėje teikiami šie duomenys: transporto priemonės

markė, modelis bei draudimo sutarties ir liudijimo numeriai, jeigu užklausa pateikęs asmuo disponuoja transporto priemonę identifikuoti leidžiančiais duomenimis.

7. Biuras neatlygintinai teikia duomenų bazėje tvarkomus duomenis (įskaitant asmens duomenis) apie eismo įvykį, draudimo sutarties ar liudijimo galiojimą nukentėjusiems tretiesiems asmenims ir kitiems asmenims, turintiems teisę gauti duomenų bazėje esančią informaciją apie eismo įvykio dalyvius, jų prašymu, jeigu:

- 1) prašymas pateiktas raštu ir jame nurodytas asmens duomenų gavimo tikslas ir teisinis pagrindas (jeigu taikoma) ir asmens duomenų teikimo apimtis;
- 2) prašymas gautas ne vėliau kaip 7 metai nuo eismo įvykio dienos;
- 3) informacijos pakanka, kad būtų galima identifikuoti transporto priemonę ar asmenį, dėl kurių yra pateiktas prašymas.

8. Nukentėjęs trečiasis asmuo, kuris nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje arba kuriam padaryta žala transporto priemone, kurios įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, arba kuriam padaryta žala įvykus eismo įvykiui Lietuvos Respublikoje, siekdamas gauti žalai administruoti ir žalai atlyginti reikalingą informaciją, turi teisę iš Biuro iš karto gauti tokią informaciją:

- 1) atsakingo draudiko pavadinimą ir buveinę (adresą);
- 2) draudimo liudijimo numerį;
- 3) atsakingo draudiko atstovo pretenzijoms dėl padarytos žalos nagrinėti toje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje nuolat gyvena nukentėjęs trečiasis asmuo, vardą, pavardę arba pavadinimą ir buveinę (adresą);
- 4) transporto priemonės savininko arba valdytojo vardą, pavardę (pavadinimą) ir gyvenamosios vietos (buvinės) adresą, jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo yra teisėtai suinteresuotas šią informaciją gauti;
- 5) jeigu žala atsiranda dėl transporto priemonės, kurios valdytojas pagal kitos Europos Sąjungos valstybės narės teisės aktus registravimo valstybėje yra atleistas nuo pareigos sudaryti draudimo sutartį, – turimą informaciją apie kitos Europos Sąjungos valstybės narės instituciją arba įstaigą, atsakingą už padarytos žalos administravimą.

9. Tarptautinės transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistemos veikimui užtikrinti Biuras šio straipsnio 2 dalyje nurodytus duomenis teikia kitos Europos Sąjungos valstybės narės informacijos centrui, žalos atlyginimo institucijai, garantiniam fondui jų prašymu.

10. Vykdydamas tarptautinius susitarimus Biuras, veikdamas kaip Lietuvos Respublikos informacijos centras, garantinis fondas, žalos atlyginimo institucija, nacionalinis draudikų biuras, mokančioji įstaiga pagal šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 punktą, vadovaudamasis Reglamento

[\(ES\) 2016/679](#) nuostatomis keičiasi duomenimis su analogiškais kitų valstybių institucijomis, kurios įgaliotos veikti kaip informacijos centrai, garantiniai fondai, žalos atlyginimo institucijos, nacionaliniai draudikų biurai ir institucijos, atsakingos už žalos atlyginimą, kai draudimo įmonė bankrutuoja ar likviduojama, tiek, kiek tai būtina teisės aktuose pavestoms funkcijoms atlikti ir susitarimams su šiomis institucijomis vykdyti, sklandžiam informacijos teikimo, žalos administravimo, atlyginimo ir išieškojimo procesui užtikrinti.

11. Techninėmis ir organizacinėmis priemonėmis užtikrinama duomenų bazėje tvarkomų asmens duomenų apsauga nuo atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo, praradimo, pakeitimo, atskleidimo be leidimo ar neteisėtos prieigos prie jų, taip pat saugus duomenų perdavimas kompiuteriniais tinklais ir saugus teisingų, tikslių ir išsamių asmens duomenų, atitinkančių duomenų teikėjų pateiktus tvarkomus duomenis, tvarkymas tik tokiais tikslais, apimtimi ir tik tol, kol tai būtina tikslams, dėl kurių tvarkomi asmens duomenys, pasiekti. Nustatydamas konkrečias asmens duomenų apsaugos priemones Biuras užtikrina, kad būtų užtikrintas pavojų asmenų teisėms ir laisvėms atitinkančio lygio saugumas, ir atsižvelgia į teisės aktus asmens duomenų apsaugos srityje, standartines sutarčių sąlygas įgyvendinant Reglamentą [\(ES\) 2016/679](#).

12. Duomenų subjektai, kurių asmens duomenys tvarkomi duomenų bazėje, apie asmens duomenų tvarkymą informuojami laikantis šio įstatymo ir Reglamento [\(ES\) 2016/679](#) reikalavimų. Biuro interneto svetainėje skelbiami informaciniai pranešimai duomenų subjektams, kurių asmens duomenys tvarkomi duomenų bazėje. Kai duomenų subjektus su Biuru sieja žalos administravimo ar skolos santykiai, duomenų subjektai apie Biuro pradėtą administruoti žalą ir asmens duomenų tvarkymą dėl žalos administravimo ir žalos atlyginimo papildomai informuojami raštu.

28 straipsnis. Biuro nariai

1. Biuro narėmis tapti ir pradėti vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo veiklą gali draudimo įmonės, kurios turi teisę vykdyti Lietuvos Respublikoje transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą ir yra sumokėjusios stojamąjį Biuro nario įnašą.

2. Biuro nariai, dalyvaudami Biuro veikloje, turi lygias teises.

3. Biuro narys, dalyvaujdamas Biuro veikloje, turi šias teises:

- 1) dalyvauti ir balsuoti Biuro narių visuotiniame susirinkime;
- 2) susipažinti su Biuro dokumentais ir gauti Biuro turimą informaciją apie Biuro veiklą;
- 3) naudotis Biuro teikiamomis paslaugomis;
- 4) kreiptis į teismą su ieškiniu, prašydamas panaikinti Biuro narių visuotinio susirinkimo, Biuro tarybos ir Biuro direktoriaus sprendimus ar veiksmus, jeigu jie prieštarauja teisės aktams;
- 5) sudaryti balsavimo sutartį ar balsavimo teisės perleidimo sutartį su kitu Biuro nariu;

6) nutraukti narystę Biure.

4. Biuro narys privalo:

- 1) vykdyti Biuro narių visuotinio susirinkimo ir Biuro tarybos sprendimus;
- 2) pervesti Biurui atskaitymus nuo transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įmokų (toliau – Biuro narių atskaitymai);
- 3) neatlygintinai teikti Biurui Biuro funkcijoms atlikti būtiną informaciją;
- 4) grąžinti Biurui išmoką, žalai administruoti išleistas lėšas ir atlyginti dėl to patirtas papildomas išlaidas, kai Biuras už Biuro narį išmokėjo išmoką;
- 5) nedelsdamas Biurui pranešti apie įgytą bankrutuojančios ar likviduojamos įmonės statusą;
- 6) teikti Biurui informaciją apie pasirašytą draudimo sutarčių apimtį, vykdant transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą kitose Europos Sąjungos valstybėse.

5. Biuro nariai turi ir kitų Lietuvos Respublikos asociacijų įstatyme ir Biuro įstatuose nustatytų teisių ir pareigų.

6. Biuro narys pašalinamas iš Biuro:

1) šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka, kai draudimo priežiūros institucija Biurą informuoja apie panaikintą Biuro nario teisę vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą;

2) nuo šio straipsnio 8 dalyje nustatytos datos, kai Biuro narys pateikia Biurui prašymą išstoti iš Biuro;

3) nuo dienos, kai Biuro narys įgyja likviduojamos ar bankrutuojančios įmonės statusą.

7. Gavus draudimo priežiūros institucijos informaciją apie panaikintą Biuro nario teisę vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą, Biuro įstatuose nustatyta tvarka šaukiamas Biuro narių visuotinis susirinkimas, kuris priima sprendimą dėl Biuro nario pašalinimo iš Biuro datos.

8. Biuro narys gali išstoti iš Biuro pateikęs rašytinį prašymą ne anksčiau kaip prieš 6 mėnesius iki planuojamos išstojimo datos. Gavus Biuro nario prašymą dėl išstojimo iš Biuro, šaukiamas Biuro narių visuotinis susirinkimas, kuris priima sprendimą dėl Biuro nario pašalinimo iš Biuro nuo Biuro nario prašyme nurodytos datos, kuri negali būti trumpesnė kaip 6 mėnesiai skaičiuojant nuo kreipimosi dėl išstojimo datos.

9. Biuro nario narystė Biure sustabdoma, kai draudimo priežiūros institucija Biurą informuoja apie sustabdytą Biuro nario teisę vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą iki jos sprendimo stabdyti Biuro nario teisę vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą atšaukimo. Biuro nario narystės

sustabdymo laikotarpiu Biuro narys netenka šio straipsnio 3 dalyje jam suteiktų teisių, išskyrus šio straipsnio 3 dalies 6 punkte nurodytą teisę.

10. Biuro narys netenka teisės dalyvauti Biuro valdyme, jeigu:

1) ilgiau kaip per 5 dienas nuo nustatyto termino nepervedė Biurui Biuro nario atskaitymų ar jų dalies;

2) per 30 dienų po priminimo, kad nepateikta informacija, būtina Biuro funkcijoms atlikti, nepateikė Biurui teiktinos informacijos;

3) sustabdoma jo teisė vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą.

11. Teisė dalyvauti Biuro valdyme atnaujinama pervedus Biuro narių atskaitymus ir sumokėjus delspinigius už pavėluotą šių atskaitymų sumokėjimą, pateikus Biuro funkcijoms atlikti būtiną informaciją arba Biuro nariui pateikus įrodymus, kad yra panaikintas jo teisės vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą sustabdymas. Teisės dalyvauti Biuro valdyme netekimas neatleidžia Biuro nario nuo Biuro nario pareigų ir įsipareigojimų pagal draudimo sutartis vykdymo. Jeigu Biuro narių atskaitymai nepervedami arba Biuro funkcijoms atlikti būtina informacija nepateikiama per 25 dienas nuo teisės dalyvauti Biuro valdyme netekimo dienos, Biuras apie tai praneša draudimo priežiūros institucijai, o ši gali spręsti dėl Draudimo įstatyme nustatytų privalomų nurodymų ir (arba) poveikio priemonių taikymo.

12. Biuro nario teisių netekimas neatleidžia Biuro nario nuo įsipareigojimų pagal draudimo sutartis ir prievolių Biurui vykdymo.

13. Lietuvos Respublikoje įsteigta draudimo įmonė, siekianti įgyvendinti steigimosi teisę ar teisę teikti paslaugas kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ir vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą toje valstybėje, turi tapti Biuro nare ir pervesti Biurui Biuro narių atskaitymus dėl kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje vykdomo transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo rizikos. Draudimo priežiūros institucija teikia Biurui statistinę informaciją apie Lietuvos Respublikoje įsteigtos draudimo įmonės kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje platinamą transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą, kuri būtina šioje dalyje nurodytiems atskaitymams apskaičiuoti ir jų kontrolei vykdyti.

29 straipsnis. Biuro valdymas

1. Biuro organai yra Biuro narių visuotinis susirinkimas, Biuro taryba ir Biuro direktorius.

2. Biuro organų sudėtis, kompetencija, sušaukimo ir sprendimų priėmimo tvarka nustatomi Biuro įstatuose.

3. Biuro kolegialūs organai savo veiklą organizuoja pagal pasitvirtintus darbo reglamentus.

30 straipsnis. Biuro narių visuotinis susirinkimas

1. Biuro narių visuotinis susirinkimas yra aukščiausiasis Biuro organas.
2. Biuro narių visuotinis susirinkimas:
 - 1) renka ir atleidžia Biuro tarybos narius;
 - 2) tvirtina, keičia ir pildo Biuro įstatus. Biuro įstatai ir jų pakeitimai prieš jų įregistravimą Juridinių asmenų registre turi būti suderinti su Lietuvos Respublikos finansų ministerija;
 - 3) tvirtina Biuro pajamų ir išlaidų sąmatą;
 - 4) tvirtina Biuro metines finansines ataskaitas;
 - 5) priima sprendimus dėl Biuro narių pasiūlytų klausimų apie Biuro tarybos darbą;
 - 6) skiria audito įmonę ir nustato audito paslaugų apmokėjimo dydį ir sąlygas;
 - 7) priima sprendimus dėl atskirų Biuro narių ar Biuro direktoriaus iniciatyva pasiūlytų klausimų;
 - 8) priima sprendimus, susijusius su Biuro pertvarkymo, reorganizavimo ir likvidavimo klausimais;
 - 9) sprendžia kitus Biuro įstatuose Biuro narių visuotinio susirinkimo kompetencijai priskirtus klausimus.
3. Biuro narys Biuro narių visuotiniame susirinkime turi vieną balsą. Biuro narių visuotiniame susirinkime patariamojo balso teise gali dalyvauti po vieną Finansų ministerijos ir draudimo priežiūros institucijos atstovą.
4. Biuro narių visuotinis susirinkimas šaukiamas Biuro įstatuose nustatyta tvarka. Biuro narių visuotinis susirinkimas privalo būti šaukiamas ne rečiau kaip kartą per metus.
5. Biuro narių visuotinis susirinkimas gali priimti sprendimus, kai susirinkime dalyvauja ne mažiau kaip pusė Biuro narių. Biuro įstatuose gali būti numatyta galimybė balsuoti iš anksto. Šiuo atveju Biuro narys, susipažinęs su darbotvarke ir sprendimų projektais, gali iš anksto raštu pranešti Biuro narių visuotiniam susirinkimui savo valią (balsuoja už ar prieš) atskirai dėl kiekvieno sprendimo. Išankstinis balsas įskaitomas į Biuro narių visuotinio susirinkimo kvorumą ir balsavimo rezultatus. Sprendimai priimami paprasta Biuro narių visuotiniame susirinkime dalyvaujančių Biuro narių balsų dauguma, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 2 ir 8 punktuose nurodytus sprendimus. Šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytam Biuro narių visuotinio susirinkimo sprendimui priimti reikia ne mažiau kaip 2/3 susirinkime dalyvaujančių Biuro narių balsų, o šio straipsnio 2 dalies 8 punkte nurodytam sprendimui – 3/4 susirinkime dalyvaujančių Biuro narių balsų.
6. Jeigu Biuro narių visuotiniame susirinkime nėra kvorumo, Biuro įstatuose nustatyta tvarka šaukiamas pakartotinis susirinkimas. Jis turi teisę priimti sprendimus neįvykusio

susirinkimo darbotvarkės klausimais, nepriklausomai nuo jame dalyvaujančių Biuro narių skaičiaus.

31 straipsnis. Biuro taryba

1. Biuro taryba yra Biuro narių visuotinio susirinkimo išrinktas kolegialus Biuro veiklos priežiūros organas. Biuro tarybos veiklai vadovauja Biuro tarybos pirmininkas.

2. Biuro tarybos narių skaičius, kuris turi būti ne mažesnis kaip 3, narių rinkimo ir sprendimų priėmimo tvarka, taip pat Biuro tarybos darbo tvarka nustatomi Biuro įstatuose ir Biuro tarybos darbo reglamente.

3. Biuro taryba renkama Biuro narių visuotiniame susirinkime 2 metų kadencijai. Biuro tarybos nariu gali būti tik Biuro nario atstovas – fizinis asmuo, darbo santykiais susijęs su draudiku – Biuro nariu. Biuro tarybos pirmininką Biuro taryba renka iš savo narių paprasta balsų dauguma. Nutraukus darbo santykius su draudiku – Biuro nariu, tokio asmens narystė Biuro taryboje pasibaigia.

4. Biuro taryba ir Biuro tarybos nariai neturi teisės pavesti ar perduoti savo funkcijų kitiems asmenims.

5. Biuro tarybos nariai privalo solidariai atlyginti Biurui nuostolius, padarytus dėl Biuro tarybos sprendimo, priimto pažeidžiant šį įstatymą, jo įgyvendinamuosius teisės aktus. Nuo pareigos atlyginti nuostolius atleidžiami tie Biuro tarybos nariai, kurie balsavo prieš tokį sprendimą arba nedalyvavo Biuro tarybos posėdyje jį priimant ir per 7 dienas po to, kai sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokį sprendimą, įteikė Biuro tarybos posėdžio pirmininkui rašytinį protestą. Ginčus dėl nuostolių atlyginimo sprendžia teismas.

32 straipsnis. Biuro direktorius

Biuro veiklą organizuoja, jai vadovauja ir Biurui atstovauja Biuro direktorius.

33 straipsnis. Biuro pajamos

1. Biuro pajamas sudaro:

- 1) stojamieji Biuro narių įnašai;
- 2) Biuro narių atskaitymai ir delspinigiai už pavėluotą Biuro narių atskaitymų sumokėjimą;
- 3) pajamos, gautos investavus Biuro lėšas;
- 4) palūkanos už indėlius bankuose;
- 5) Biurui grąžintos lėšos;

6) Biurui sumokėtas atlygis už žalų administravimą tais atvejais, kai Biuras administruoja žalias vykdydamas įsipareigojimus žaliosios kortelės sistemos nariams;

- 7) delspinigiai ir palūkanos, mokami dėl įsipareigojimų Biurui nevykdymo;
- 8) fizinių ir juridinių asmenų neatlygintinai perduotos lėšos ir turtas;
- 9) kitos lėšos.

2. Biuras pagal savo prievoles nukentėjusiems per eismo įvykį asmenims atsako Biuro išdo lėšomis.

3. Stojamojo Biuro nario įnašo dydį, jo mokėjimo terminus ir tvarką nustato finansų ministras.

4. Biuro narių atskaitymų dydį, pervedimo tvarką ir delspinigių už pavėluotą šių atskaitymų pervedimą dydį nustato finansų ministras.

5. Biuro lėšos gali būti naudojamos tik Biuro veiklos tikslams siekti ir funkcijoms atlikti. Biuro sukauptos lėšos ir turtas išstojusiems arba Biuro nario teisių netekusiems nariams neatidalijami.

34 straipsnis. Biuro išlaidos

1. Biuro išlaidas sudaro:

- 1) Biuro veiklos sąnaudos;
- 2) Biuro kompetencijai priskirtais atvejais per eismo įvykius padarytų žalų administravimo išlaidos ir išmokos;
- 3) išlaidos, susijusios su Biuro narystės Biurų taryboje tarptautiniais finansiniais įsipareigojimais;
- 4) išlaidos, kai Biuras veikia kaip žalos atlyginimo institucija;
- 5) finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos;
- 6) išlaidos prevencijos fondui, kurio paskirtis – finansuoti priemonės, skirtas kelių eismo prevencijai, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolei gerinti ir visuomenės švietimui transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo klausimais, kaupti;
- 7) kitos išlaidos, susijusios su šio įstatymo ir Biuro įstatų vykdymu.

2. Biuro narių atskaitymų, skirtų prevencijos fondui kaupti, dalies dydį nustato finansų ministras.

35 straipsnis. Biuro išdas

1. Biuro išdo paskirtis – užtikrinti išmokų mokėjimą, kai pareigą mokėti išmokas turi Biuras, ir užtikrinti Biuro narystės Biurų taryboje tarptautinius finansinius įsipareigojimus.

2. Biuro išdas sudaromas iš:

- 1) finansų ministro nustatytos dalies Biuro narių atskaitymų Biurui;

- 2) delspinigių už pavėluotą Biuro narių atskaitymų sumokėjimą;
- 3) Biurui grąžintų lėšų, kai Biuras už kitus asmenis atlygino žalą (įskaitant priteistas ir atgautas bylinėjimosi išlaidas ir kitas sumas);
- 4) Biurui sumokėto atlygio už žalų administravimą, kai Biuras administravo žalas vykdydamas įsipareigojimus žaliosios kortelės sistemos nariams;
- 5) pajamų, gautų investavus Biuro išdo lėšas, ir palūkanų už lėšas, laikomas bankuose;
- 6) skolintų lėšų;
- 7) fizinių ir juridinių asmenų neatlygintinai perduotų lėšų ir turto, skirtų Biuro išdui papildyti.

3. Biuro išdo lėšos gali būti naudojamos tik:

1) išmokoms, skirtoms per eismo įvykius patirtai žalai, įskaitant atvejus, kai išmokos ir atlygis už žalų administravimą mokami vykdant žaliosios kortelės sistemą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, Biurui veikiant kaip žalos atlyginimo institucijai, atlyginti, taip pat kitų Europos Sąjungos valstybių narių žalos atlyginimo institucijoms jų reikalaujamoms sumoms grąžinti;

2) bylinėjimosi išlaidoms ir skoloms išieškoti, įgyvendinant atgręžtinio reikalavimo teisę;

3) privalomiems mokėjimams ir finansinėms garantijoms, vykdant Biuro narystės Biurų taryboje tarptautinius finansinius įsipareigojimus ir įsipareigojimus žaliosios kortelės sistemos nariams;

4) šio straipsnio 2 dalies 6 punkte nurodytoms skolintoms lėšoms ir palūkanoms grąžinti.

4. Iš Biuro išdo lėšų ir turto, į kurį investuotos Biuro išdo lėšos, negali būti išieškoma pagal kitas Biuro prievoles, negu nurodyta šio straipsnio 3 dalyje.

5. Biuro išdo valdytojas yra Biuras.

6. Biuro išdo lėšos kaupiamos atskiroje sąskaitoje.

36 straipsnis. Biuro išdo lėšų investavimas

1. Biuro išdo lėšos turi būti investuojamos siekiant užtikrinti Biuro išdo lėšų saugumą ir likvidumą. Jos gali būti investuojamos į:

- 1) skolos vertybinius popierius;
- 2) terminuotuosius indėlius bankuose;
- 3) kolektyvinio investavimo subjektų vertybinius popierius;
- 4) nuosavybės vertybinius popierius.

2. Biuro išdo laisvos lėšos investuojamos vadovaujantis Biuro direktoriaus nustatyta Biuro išdo lėšų investavimo tvarka.

3. Ne vėliau kaip per 20 dienų ataskaitiniam ketvirčiui ir metams pasibaigus, Biuras

pateikia Finansų ministerijai ketvirčių ir metines Biuro išdo lėšų investavimo ataskaitas.

37 straipsnis. Biuro atskaitomybė, auditas ir veiklos kontrolė

1. Biuro metinių finansinių ataskaitų rinkinys turi būti parengtas ir kartu su auditoriaus išvada patvirtintas Biuro narių visuotiniame susirinkime Asociacijų įstatyme nustatyta tvarka ir terminais bei kartu su veiklos ataskaita ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo patvirtinimo dienos pateiktas Finansų ministerijai. Finansų ministerijos prašymu veiklos ataskaita gali būti teikiama ir atskirai.

2. Finansų ministerijos reikalavimu Biuro finansinės ataskaitos gali būti teikiamos Finansų ministerijai ir kitais, negu nustatyta šio straipsnio 1 dalyje, terminais.

3. Finansų ministerijos reikalavimu audito įmonė, atlikusi Biuro auditą, privalo pateikti paaiškinimus dėl finansinių ataskaitų.

38 straipsnis. Biuro pertvarkymo ir pabaigos ypatumai

1. Biuras gali būti pertvarkomas, reorganizuojamas ar likviduojamas atskiru įstatymu.

2. Finansų ministras savo arba Biuro narių visuotinio susirinkimo 3/4 balsų dauguma priimtu sprendimu gali kreiptis į Vyriausybę, kad ši pateiktų įstatymo dėl Biuro pertvarkymo, reorganizavimo ar likvidavimo projektą.

3. Jeigu Biuras reorganizuojamas ar likviduojamas teismo sprendimu, Biuro teisės ir pareigos pereina kitam Lietuvos Respublikoje registruotam juridiniam asmeniui, kuriam įstatymu pavedama atlikti Biuro funkcijas.

V SKYRIUS

TRANSPORTO PRIEMONIŲ VALDYTOJŲ CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS PRIVALOMOJO DRAUDIMO KONTROLĖ

39 straipsnis. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolės įgyvendinimas

1. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolė yra patikrinimas, ar transporto priemonė yra apdrausta.

2. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolę Lietuvos Respublikoje vykdo institucijos, įgaliotos tirti administracinius nusižengimus, susijusius su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu neapdraustų transporto priemonių dalyvavimu viešajame eisme, subjektai, atliekantys motorinių transporto priemonių ir jų priekabų privalomąją techninę apžiūrą, traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų

ir jų priekabų techninę apžiūrą, institucijos, atsakingos už transporto priemonių registraciją.

3. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolę atliekanti institucija kontrolę vykdo naudodamasi duomenų bazėje sukauptais duomenimis arba dokumento, kuriuo kitos valstybės teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinamas draudimo sutarties sudarymas, pagrindu.

4. Subjektai, atliekantys motorinių transporto priemonių ir jų priekabų privalomąją techninę apžiūrą, traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų techninę apžiūrą, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolę vykdo šioje dalyje nurodytų apžiūrų metu.

5. Transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra kitos valstybės teritorijoje ir kurios įvažiuoja į Lietuvos Respubliką iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomasis draudimas netikrinamas. Tačiau galimi atrankiniai nesisteminiai ir nediskriminaciniai (kai transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą reikia patikrinti įvykus eismo įvykiui, padarius Vyriausybės tvirtinamų kelių eismo taisyklių pažeidimą ar įtarus, kad transporto priemonė neatitinka nustatytų transporto priemonės dalyvavimo viešajame eisme reikalavimų) patikrinimai, nesiekiant išimtinai tikrinti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo, arba patikrinimai, kurie sudaro bendros transporto priemonių patikrinimų sistemos dalį ir kuriuos atliekant nereikia stabdyti transporto priemonės.

6. Kovoiant su neapdraustų transporto priemonių naudojimu asmens duomenys tvarkomi įgyvendinant transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo tikrinimo teisinę prievolę bei transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo tikrinimo ir kovos su transporto priemonių vairavimu neapsidraudus tikslais ir negali būti tvarkomi kitais tikslais. Techninėmis ir organizacinėmis priemonėmis turi būti užtikrinama, kad saugiai būtų tvarkomi visi asmens duomenys, be kurių negali būti vykdoma transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolė, ir tik tol, kol tai būtina šios kontrolės tikslams pasiekti. Turi būti užtikrinama asmens duomenų apsauga nuo atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo, praradimo, pakeitimo, atskleidimo be leidimo ar neteisėtos prieigos prie jų. Asmens duomenys vien tik transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolės tikslais gali būti saugomi tik tol, kol atliekamas draudimo patikrinimas ir nustatoma, ar transporto priemonė yra apdrausta. Atlikus transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo patikrinimą vien tik šio draudimo kontrolės tikslais ir nustačius, kad transporto priemonė yra apdrausta, asmens duomenys nedelsiant turi būti ištrinami. Jeigu transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo patikrinimo metu negalima nustatyti, ar transporto priemonė yra apdrausta, asmens duomenys transporto

priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolės tikslais gali būti saugomi ne ilgiau, negu būtina nustatyti, ar transporto priemonė yra apdrausta.

7. Transporto priemonės, kurių įprastinė buvimo vieta yra užsienio valstybės teritorijoje, yra prilyginamos transporto priemonėms, kurių įprastinė buvimo vieta yra Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje, jeigu visų Europos Sąjungos valstybių narių nacionaliniai draudikų biurai kiekvienas atskirai pagal savo nacionalinius transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymus bei Nacionalinių draudikų biurų konsoliduotą susitarimą garantuoja, kad įvykus jų teritorijose tokių transporto priemonių sukeltiems eismo įvykiams bus atlyginta žala.

8. Transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, valdytojai, išvykdami iš Lietuvos Respublikos į kitas Europos Sąjungos valstybes nares ir valstybes, prilyginamas pagal laisvą transporto priemonių judėjimą Europos Sąjungos valstybėms narėms, privalo turėti galiojantį draudimo liudijimą, patvirtinantį draudimo sutarties, atitinkančios šio įstatymo reikalavimus, sudarymą.

9. Neregistruotinių transporto priemonių valdytojai privalo su savimi turėti ir tikrinančiojo pareigūno reikalavimu pateikti galiojantį draudimo liudijimą, patvirtinantį draudimo sutarties, atitinkančios šio įstatymo reikalavimus, sudarymą.

10. Atlikdamas šio įstatymo 25 straipsnio 10 punkte nurodytą funkciją, Biuras, duomenis apie transporto priemones, gautus iš institucijų, atsakingų už transporto priemonių registraciją, ir subjektų, atsakingų už motorinių transporto priemonių ir jų priekabų privalomąją techninę apžiūrą, traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų techninę apžiūrą, palyginęs su savo duomenų bazėje turima informacija apie apdraustas transporto priemones, duomenis apie įregistruotas, bet neapdraustas transporto priemones duomenų teikimo sutartyse nustatyta tvarka ir apimtimi persiunčia policijai, o ši sprendžia dėl atitinkamų poveikio priemonių taikymo.

40 straipsnis. Atsakomybė už šiame įstatyme nustatytų reikalavimų nevykdymą

Už draudimo sutarties sudarymą atsakingi asmenys, nesudarę šio įstatymo reikalavimus atitinkančios draudimo sutarties, taip pat transporto priemonių valdytojai, vairavę transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu neapdraustą transporto priemonę, atsako pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą.

41 straipsnis. Sprendimų pagal šį įstatymą apskundimo ir ginčų nagrinėjimo tvarka

1. Draudiko atsisakymas sudaryti draudimo sutartį gali būti ginčijamas teismo tvarka.
2. Ginčai dėl mokėtinos išmokos tarp draudiko ir nukentėjusio trečiojo asmens sprendžiami teisme. Nukentėjęs trečiasis asmuo, nuolat gyvenantis Lietuvos Respublikoje, turi teisę prieš bet

kurios Europos Sąjungos valstybės narės atsakingą draudiką pradėti teismo procesą Lietuvos Respublikoje.

3. Vartotojų ginčai su draudikais nagrinėjami Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo nustatyta tvarka.

4. Pateikus pretenziją dėl padarytos žalos, tarp Biuro ir nukentėjusio trečiojo asmens kilę ginčai dėl galimai pažeistos ar ginčijamos teisės į išmoką ir jos dydžio sprendžiami bendrosios kompetencijos teisme Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos
transporto priemonių valdytojų
civilinės atsakomybės
privalomojo draudimo įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1974 m. vasario 6 d. Komisijos rekomendacija 74/165/EEB valstybėms narėms dėl 1972 m. balandžio 24 d. Tarybos direktyvos dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo įgyvendinimu, suderinimo.

2. 1981 m. sausio 8 d. Komisijos rekomendacija 81/76/EEB dėl paspartinto transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo žalų sureguliuavimo.

3. 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [2009/103/EB](#) dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo su pakeitimais, padarytais 2021 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/2118.

4. 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [2009/138/EB](#) dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II).

“.

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2–12 ir 15 dalis, įsigalioja 2023 m. gruodžio 23 d.

2. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 1 straipsnio 2 dalies redakcija:

„2. Šio įstatymo nuostatos taikomos transporto priemonėms – kiekvienai privalomai registruoti važiuoti žeme skirtai motorinei transporto priemonei, traktoriui ir savaeigai mašinai,

kurios didžiausias projektinis greitis yra daugiau kaip 25 km/h arba kurios didžiausias grynasis svoris – daugiau kaip 25 kg, o didžiausias projektinis greitis – daugiau kaip 14 km/h, taip pat priekaboms ir puspriekabėms, išskyrus bėgines transporto priemones. Šis įstatymas taip pat taikomas ir pirmiau nurodytus kriterijus atitinkančioms neregistruotinoms transporto priemonėms – motorinėms transporto priemonėms, traktoriams ir savaeigėms mašinoms, kurių privaloma registracija pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius transporto priemonių registravimą, nėra numatyta. Vežimėlis, skirtas asmeniui su negalia, pagal šio įstatymo nuostatas nelaikomas transporto priemone.“

3. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 15 straipsnio 7 dalies redakcija:

„7. Nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę pateikti pretenzijas dėl padarytos žalos atsakingam draudikui arba šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biurui dėl patirtos neturtinės žalos. Teisę į neturtinės žalos atlyginimą turi ir asmenys, nurodyti šio straipsnio 5 dalyje. Atsakingas draudikas ar Biuras, nustatydamas atlygintinos neturtinės žalos dydį, vadovaujasi kompetentingų subjektų išduotais dokumentais, kuriais įrodoma laikinojo nedarbingumo trukmė, dalyvumo ar neįgalumo lygis, sužalojimo pasekmės, mirties faktas ir priežastys, kitais įrodymais. Atlygintinos neturtinės žalos dydis nustatomas atsižvelgiant į sveikatos sutrikdymo mastą ir kitus neturtinės žalos dydžiui nustatyti reikšmingus kriterijus. Jeigu atsakingas draudikas ar Biuras ir nukentėjęs trečiasis asmuo ar asmenys, nurodyti šio straipsnio 5 dalyje, nesutaria dėl neturtinės žalos atlyginimo dydžio, nukentėjęs trečiasis asmuo ar asmenys, nurodyti šio straipsnio 5 dalyje, turi teisę kreiptis į teismą.“

4. 2024 m. balandžio 23 d. arba Europos Komisijos įgyvendinimo aktų, kuriais patvirtinama pažymos apie su draudėjo transporto priemone susijusius žalos atlyginimo atvejus ar jų nebuvimą forma, taikymo pradžios dieną, atsižvelgiant į tai, kuri data vėlesnė, įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 9 straipsnio 10 dalies redakcija:

„10. Įprastinės draudimo sutarties galiojimo metu ar draudimo sutarties galiojimo terminui pasibaigus, draudėjas turi teisę prašyti jo civilinę atsakomybę apdraudusį draudiką išduoti pažymą apie su draudėjo transporto priemone susijusius žalos atlyginimo atvejus ar jų nebuvimą, kurios formą tvirtina Europos Komisija, už mažiausiai 5 pastarųjų metų sutartinių santykių laikotarpį ar už kitą laikotarpį, jeigu sutartiniai santykiai truko trumpiau. Draudikas privalo neatlygintinai išduoti draudėjui tokią pažymą per 15 dienų nuo draudėjo prašymo pateikimo dienos.“

5. 2024 m. balandžio 23 d. arba Europos Komisijos įgyvendinimo aktų, kuriais patvirtinama pažymos apie su draudėjo transporto priemone susijusius žalos atlyginimo atvejus ar jų nebuvimą forma, taikymo pradžios dieną, atsižvelgiant į tai, kuri data vėlesnė, įsigalioja tokia

šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 11 straipsnio 4 dalies redakcija:

„4. Draudimo įmokų dydžius nustato draudikas. Draudikas, apskaičiuodamas draudimo įmokos dydį, neturi atsižvelgti į draudėjo pilietybę ar ankstesnę gyvenamąją vietą kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje. Kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje išduota pažyma apie su draudėjo transporto priemone susijusius žalos atlyginimo atvejus ar jų nebuvimą laikoma lygiaverte Lietuvos Respublikoje išduotai pažymai. Draudikas savo interneto svetainėje skelbia politikos, susijusios su pažymų apie su draudėjo transporto priemone susijusius žalos atlyginimo atvejus ar jų nebuvimą panaudojimu apskaičiuojant draudimo įmokų dydžius, įgyvendinimo ataskaitą. Draudimo priežiūros institucija tikrina, kaip draudikai laikosi pareigos interneto svetainėje skelbti politikos, susijusios su pažymų apie su draudėjo transporto priemone susijusius žalos atlyginimo atvejus ar jų nebuvimą panaudojimu apskaičiuojant draudimo įmokų dydžius, įgyvendinimo ataskaitą.“

6. Šio straipsnio 13 dalyje nurodytą dieną šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 17 straipsnio 6 dalis papildoma 5 punktu:

„5) kaltininko civilinę atsakomybę pagal kitos Europos Sąjungos valstybės narės transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą reglamentuojančius teisės aktus tiesiogiai ar per filialą apdraudė šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyta Lietuvos Respublikoje įsteigta draudimo įmonė.“

7. Šio straipsnio 13 dalyje nurodytą dieną šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 17 straipsnis papildomas 7 dalimi:

„7. Kai kitos Europos Sąjungos valstybės narės institucija, atsakinga už žalos atlyginimą, kai draudimo įmonė bankrutuoja ar likviduojama, atlygino žalą už atsakingą bankrutuojantį ar likviduojamą Lietuvos Respublikoje įsteigtą draudiką, Biuras privalo išmokėti šiai institucijai jos reikalaujamą sumą, sumokėtą nukentėjusiam trečiajam asmeniui, ir nustatytą atlygį už žalos administravimą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo reikalavimo atlyginti šias sumas gavimo dienos, išskyrus atvejus, kai Biuro ir žalą atlyginusios institucijos sudarytuose susitarimuose nustatyti kiti terminai.“

8. Šio straipsnio 13 dalyje nurodytą dieną šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 18 straipsnio 3 dalis papildoma 3 punktu:

„3) kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje įsteigta (registruota) kaltininko civilinę atsakomybę apdraudusiai draudimo įmonei yra iškelta bankroto byla ar pradėta likvidavimo procedūra ir draudimo įmonė nėra paskyrusi savo atstovo pretenzijoms dėl padarytos žalos

nagrinėti.“

9. Šio straipsnio 13 dalyje nurodytą dieną šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 20 straipsnis papildomas 10 dalimi:

„10. Atliekant veiksmus, susijusius su išmokos mokėjimu už draudikus, kurie atitinka šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytus kriterijus, Biuras bendradarbiauja su visomis suinteresuotomis šalimis, įskaitant bankrutuojantį ar likviduojamą draudiką, nemokumo administratorių, kitos Europos Sąjungos valstybės narės institucijas, atsakingas už žalos atlyginimą, kai draudimo įmonė bankrutuoja ar likviduojama, valstybinėmis įstaigomis, institucijomis. Bendradarbiavimas apima informacijos prašymą, jos gavimą ir teikimą, įskaitant informaciją apie konkrečius reikalavimus atlyginti žalą. Analogiškai bendradarbiavimo principai taikomi ir kai atliekami veiksmai, susiję su išmokos mokėjimu, kai bankrutuoja ar likviduojama kitos Europos Sąjungos valstybės narės draudimo įmonė. Kai už bankrutuojantį ar likviduojamą draudiką yra atsakinga kitos Europos Sąjungos valstybės narės institucija, atsakinga už žalos atlyginimą, kai draudimo įmonė bankrutuoja ar likviduojama, Biuras, išmokėjęs išmoką, perimtas nukentėjusio trečiojo asmens teises kaltininko ar jo draudimo įmonės atžvilgiu perduoda šiai institucijai, kad ji galėtų įgyvendinti subrogacijos teisę.“

10. Šio straipsnio 13 dalyje nurodytą dieną šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 23 straipsnio 3 dalis papildoma 5 punktu:

„5) kitos Europos Sąjungos valstybės narės instituciją, atsakingą už žalos atlyginimą, kai draudimo įmonė bankrutuoja ar likviduojama, – kai žala padaryta transporto priemone, apdrausta draudimo įmonėje, kuriai iškelta bankroto byla ar pradėta likvidavimo procedūra ir kurios pagrindinė buveinė yra ne Lietuvos Respublikoje.“

11. Šio straipsnio 13 dalyje nurodytą dieną šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 23 straipsnis papildomas 9 dalimi:

„9. Biuras, sumokėjęs išmoką nukentėjusiems tretiesiems asmenims pagal šio įstatymo 17 straipsnio 3 dalies 2 punktą, turi teisę dėl išmokėtų sumų, žalai administruoti išleistų lėšų grąžinimo ir dėl to patirtų papildomų išlaidų atlyginimo kreiptis į kitos Europos Sąjungos valstybės narės instituciją, atsakingą už žalos atlyginimą, kai draudimo įmonė bankrutuoja ar likviduojama.“

12. Šio straipsnio 13 dalyje nurodytą dieną šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 25 straipsnis papildomas 8¹ punktu:

„8¹) raštu informuoja apie draudikui iškeltą bankroto bylą arba priimtą sprendimą pradėti likvidavimo procedūrą dėl bankroto kitų Europos Sąjungos valstybių narių garantinius fondus ir

žalos atlyginimo institucijas, atsakingas už žalos atlyginimą, kai draudimo įmonė bankrutuoja ar likviduojama;“.

13. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 17 straipsnio 6 dalis papildoma 5 punktu, 17 straipsnis papildomas 7 dalimi, 18 straipsnio 3 dalis papildoma 3 punktu, 20 straipsnis papildomas 10 dalimi, 23 straipsnio 3 dalis papildoma 5 punktu, 23 straipsnis papildomas 9 dalimi, 25 straipsnis papildomas 8¹ punktu susitarimo tarp Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių institucijų, atsakingų už žalos atlyginimą, kai draudimo įmonė bankrutuoja ar likviduojama, įsigaliojimo dieną arba Europos Komisijos deleguotųjų aktų, kurie susiję su teisėmis ir pareigomis dėl išmokėtų žalos atlyginimo sumų grąžinimo, kai draudikai bankrutuoja ar likviduojami, taikymo pradžios dieną, bet ne anksčiau kaip 2023 m. gruodžio 23 d.

14. Lietuvos Respublikos finansų ministerija Teisės aktų registro tvarkytoją nedelsdama informuoja apie būsimą šio straipsnio 4–12 dalių įsigaliojimo datą atitinkamai po šio straipsnio 4, 5 ir 13 dalyse nurodytų sąlygų atsiradimo dienos.

15. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir finansų ministras iki 2023 m. gruodžio 22 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda